

— Εφαρμογή των κριτηρίων ένταξης στον κατάλογο της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO. Ο Χάρτης των Ιωαννίνων. Εφαρμογή των κριτηρίων ένταξης στον κατάλογο της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO.

— Καθηγητής: Αλέξανδρος Δέφνερ

Φοιτητής: Τραϊκάκης Μάριος

Σχέση, αναφορά, έκθεση

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ & ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΓΚΡΙΖΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ»**

Αριθ. Εισ.: 3789/1 τ.1
Ημερ. Εισ.: 15-02-2006
Δωρεά: Συγγραφέα
Ταξιθετικός Κωδικός: ΠΤ – ΜΧΠΠΑ
2006
ΤΡΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Η διαφύλαξη της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς	2
Η UNESCO. Θεσμός, ρόλος και στόχοι	4
Η UNESCO και ο κατάλογος για την Παγκόσμια Κληρονομιά <i>Η συνθήκη και η διαδικασία για την πρόταση ένταξης στον κατάλογο</i>	9
Προσδιορισμός της κληρονομιάς της ανθρωπότητας	17
Τα κριτήρια για την ένταξη στον κατάλογο της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς	21
Ο Χάρτης των Ιωαννίνων: Η πόλη του χθες και του σήμερα <i>γεωγραφική τοποθεσία η πόλη σήμερα η ιστορική - πολιτιστική κληρονομιά το φυσικό οικοσύστημα</i>	28
Η Πολιτιστική περιοχή και πως ανταποκρίνεται στα κριτήρια του καταλόγου για την Παγκόσμια Κληρονομιά	33
Ο Χάρτης των Ιωαννίνων: Στρατηγικές περφορούρησης	35
Επισυναπτόμενα	37
Βιβλιογραφία	39

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Η Διαφύλαξη της Πολιτιστικής και Περιβαλλοντικής Κληρονομιάς.

Σήμερα, είναι σαφές σε όλους ότι πρέπει να προστατευθούν και να αξιολογηθούν κατάλληλα όπου είναι αναγκαίο, τα φυσικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά που σημάδεψαν την πορεία του ανθρώπου στην υφήλιο. Νόμοι, συνθήκες, πραγματείες δημιούργησαν μια σύγχυση η οποία όμως τα τελευταία χρόνια ξεκαθαρίζει όλο και περισσότερο.

Ήδη από τις πρώτες δεκαετίες του '900 είχε διαφανεί η ανάγκη προστασίας των παραδόσεων, της πολιτιστικής κληρονομιάς και των φυσικών καλλονών. Πράγματι δύο νόμοι (1497/1939/ και 1089/1939), καθόρισαν το πλαίσιο προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς και των φυσικών καλλονών. Παρατηρείται η αρχή μιας νέας ιδεολογίας που σκόπευε να επηρεάσει την κοινή γνώμη για να γίνει κατανοητή η σπουδαιότητα του έργου. Επίσης παρατηρείται η ανάγκη διαφύλαξης των πολιτιστικών και φυσικών αγαθών που θα ήταν αυστηρά καθορισμένα. Η ανάγκη αυτή έγινε περισσότερο έντονη, ίσως γιατί απευθυνόταν σε μια γενιά που λειτουργούσε βασισμένη στην επιστήμη και την αισθητική και που είδε το πολιτιστικό της επίπεδο, να ανεβαίνει κατακόρυφο. Με τον καιρό αυτή η συνείδηση ενισχύθηκε περισσότερο: Οι καταστροφές που προκλήθηκαν από το Δεύτερο Παγκόσμιο

πόλεμο, ο χρόνος και η έλλειψη φροντίδας έβαζαν σε σοβαρό κίνδυνο την ιστορική κληρονομιά ολόκληρου του Έθνους και γενικά όλης της ηπείρου. Οι συνέπειες της καπιταλιστικής ανάπτυξης, ιδιαίτερα στις αρχές της δεκαετίας του '70 (μόλυνση, περιβαλλοντικές καταστροφές, ασθένειες) έκαναν αρχικά τους επιστήμονες και αργότερα τους απλούς πολίτες να αναρωτιούνται πως θα μπορούσε να αναχαιπισθεί η ολοκληρωτική καταστροφή. Πως θα μπορούσε να εγγυηθεί στις μελλοντικές γενιές η δυνατότητα να δουν με τα ίδια τους τα μάτια αυτά που δημιούργησε ο άνθρωπος; Με ποιο τρόπο θα μπορούσε να προστατευθεί η φύση και οι αισθητικές και επιστημονικές της αξίες; Την δεκαετία του '70 η ανησυχία αυτή έγινε έντονα αισθητή σε παγκόσμιο επίπεδο και εκφράστηκε με τον ποιο χαρακτηριστικό και αποτελεσματικό τρόπο. Στο Παρίσι, το 1972 υπογράφηκε από αρκετά κράτη μια συνθήκη με την οποία θα έπρεπε να

διαφυλαχθούν οι παγκόσμια αναγνωρισμένες ιστορικές μαρτυρίες και οι μοναδικές φυσικές ομορφιές. Ακολούθως αυτή η συνθήκη υπογράφηκε από 200 σχεδόν κράτη που ανέλαβαν υποχρέωση, υπο την καθοδήγηση της κεντρικής επιτροπής που χαράζει τις βασικές γραμμές για μια επιχείρηση προσεκτική, ανταγωνιστική και ολοκληρωμένη. Αποτέλεσμα όλων αυτών ήταν η δημιουργία της WORLD HERITAGE CONVENTION (WHC) Πρόκειται για έναν κατάλογο, τον WH List, στον οποίο έχουν καταγραφεί όλα εκείνα τα στοιχεία πολιτισμού και της φύσης, που εξ αιτίας των χαρακτηριστικών τους απέκτησαν με το πέρασμα του χρόνου παγκόσμια αξία. Τα αγαθά αυτά εκτός από την επιμελημένη προστασία πρέπει να διαχειρισθούν έτσι ώστε με κάθε τρόπο να αντέξουν στο πέρασμα του χρόνου και να διαφυλαχθεί η λειτουργικότητά τους. Ποιος όμως αποφασίζει ποια θα είναι αυτά αγαθά: Ποιος μπορεί να προτείνει την καταγραφή τους

σ' αυτόν τον κατάλογο; Ποια είναι τα πλεονεκτήματα: Αυτά είναι μερικά από τα ζητήματα με τα οποία ασχολείται αυτή η Εργασία. Ξεκινώντας από τις βασικές γραμμές – οδηγούς που χάραξε η Επιτροπή για την Παγκόσμια Κληρονομιά θα επιχειρήσουμε να γίνουν κατανοητές οι προϋποθέσεις για την εγγραφή στη World Heritage List των πολυτιμότερων στοιχείων που αξίζουν να συμπεριληφθούν σ' αυτήν. Ακολουθώντας με γνώμονα τους μηχανισμούς λειτουργίας πρώτα της Unesco και μετά της Επιτροπής για την Παγκόσμια Κληρονομιά θα ερευνήσουμε τα κριτήρια και τους όρους που προβλέπονται για την εγγραφή των Ιωαννίνων, της Νομαρχίας της Ηπείρου στην καρδιά της Ελλάδας. Το site που θα δημιουργηθεί, είναι άκρως ενδιαφέρον τόσο για τις ξεχωριστές Φυσικές ομορφιές (οικοσυστήματα παρθένα, λίμνη, βουνά, δάση), όσο και για τα ιστορικά στοιχεία που αποδεικνύουν τις περιπλοκές σχέσεις ανάμεσα σε Έλληνες και Τούρκους. Η πρόθεσή μας είναι να κάνουμε ένα χάρτη της περιοχής των Ιωαννίνων που σκοπό θα έχει αφενός να ανταποκρίνεται στα κριτήρια της Συνθήκης για τη Παγκόσμια Κληρονομιά και αφετέρου να ενεργοποιήσει μια σειρά νόμων και προδιαγραφών που σχετίζονται με την προστασία

και την αξιοποίηση του Ιστορικού και Πολιτιστικού, καθώς και του Φυσικού Πλαισίου, της εν λόγω περιοχής. Το πρώτο μέρος λοιπόν της εργασίας, αναφέρεται αναλυτικά στην πρόταση εγγραφής παρουσιάζοντας τις ιδιαιτερότητες της περιοχής, ενώ το δεύτερο μέρος αποτελείται από χαρτογραφίες επεξεργασμένες στις οποίες αναπαρίστανται όλοι οι σχεδιασμοί που συμπεριλαμβάνονται στο σύνολο των νόμων. Η πρόταση της φύσης και η διατήρηση όσο το δυνατόν περισσότερων ιστορικών μαρτυριών της ανθρώπινης δραστηριότητας. Είναι από τα πλέον σημαντικά θέματα που χαρακτηρίζουν σήμερα τη συζήτηση για την Παγκόσμια Κληρονομιά. Θα καταφέρουμε να προστατεύσουμε τον πλανήτη μας; Μόνο ο χρόνος και η ιστορία θα μπορέσουν στο μέλλον να δώσουν απαντήσεις. Εμείς προς το παρόν, θα επιχειρήσουμε να βρούμε αποτελεσματικές λύσεις για σύνθετα προβλήματα: πρόκειται για τη ζωή του ίδιου του πλανήτη μας, για την Παγκόσμια Κληρονομιά, για το πώς ήμασταν κάποτε και πώς με το πέρασμα του χρόνου αλλάξαμε την σχέση μας με τη Φύση, με τους άλλους ανθρώπους αλλά και την ίδια τη Γη. Ο στόχος της εργασίας είναι να

προτείνει μια υποψηφιότητα εγγραφής στον κατάλογο WH List, παίρνοντας υπ'όψιν όλα τα ιδιαίτερα ιστορικοπολιτιστικά και μορφολογικά χαρακτηριστικά των Ιωαννίνων, πρωτεύουσας της Ηπείρου. Ο κύριος σκοπός αυτής της πρότασης, είναι να διαφυλαχθεί με τις ιδιαιτερότητες του το περιβάλλον που αποτελείται από την πόλη των Ιωαννίνων αλλά και την γύρω περιοχή, κάνοντας γνώστη μέσω του ειδικού site και τον πολιτισμό τους συμβάλλοντας έτσι ακόμα και στην Τουριστική ανάπτυξη

UNESCO. Ρόλος, θεσμός και στόχοι.

Η UNESCO. Ο Θεσμός, ο ρόλος και οι στόχοι Οργάνωση των Ηνωμ. Εθνών για την εκπαίδευση την επιστήμη και την τέχνη η οποία ιδρύθηκε στη διάσκεψη του Λονδίνου το Νοέμβριο του 1945 και επίσημα τέθηκε σε ισχύ από την 4 Νοεμβρίου 1946. Συμμετέχουν 188 κράτη. Ο πρωταρχικός στόχος της

Η UNESCO, Ο Θεσμός, ο ρόλος και οι στόχοι Οργάνωση των Ηνωμ. Εθνών για την εκπαίδευση την επιστήμη και την τέχνη η οποία ιδρύθηκε στη διάσκεψη του Λονδίνου το Νοέμβριο του 1945 και επίσημα τέθηκε σε ισχύ από την 4 Νοεμβρίου 1946. Συμμετέχουν 188 κράτη. Ο πρωταρχικός στόχος της UNESCO είναι η διατήρηση της ειρήνης στον κόσμο αξιοποιώντας την εκπαίδευση, την επιστήμη, την επικοινωνία και την συνεργασία μεταξύ των Εθνών. Επιδιώκει τον παγκόσμιο σεβασμό στη Δικαιοσύνη, στους νόμους στα ανθρώπινα δικαιώματα και ελευθερίες δίχως διακρίσεις φύλου η φυλής, γλώσσας η θρησκείας. Για την εκπλήρωση αυτού του σκοπού η UNESCO λειτουργεί σε -5- επίπεδα:

- **Η προοπτική:** σε τομείς όπως η εκπαίδευση, οι επιστήμες, η τέχνη και η επικοινωνία
- **Η προώθηση,** όσον αφορά την ταξινόμηση και την μετάδοση των γνώσεων

επικεντρώνοντας στην έρευνα, την παιδεία και την κατάρτιση.

- **Νομικό επίπεδο:** Επεξεργάζεται, αναθεωρεί, εφαρμόζει τους Διεθνείς Κανονισμούς.
- **Η τεχνογνωσία** που παρέχεται στα κράτη – μέλη και σχετίζεται με την πολιτική τους, τα αναπτυξιακά τους σχέδια, τη λεγόμενη τεχνική συνεργασία.
- **Η ανταλλαγή:** Η UNESCO λειτουργεί σαν κέντρο συλλογής και διάδοσης πληροφοριών σε ειδικά θέματα, ιδιαίτερα σήμερα μέσω της σύγχρονης τηλεματικής. Η UNESCO αποτελείται από τρία όργανα: Την **Γενική Συνέλευση**, ανώτατο Όργανο που συγκεντρώνει όλα τα κράτη – μέλη κάθε 2 χρόνια, το **Εκτελεστικό Συμβούλιο** στο οποίο εκπροσωπούνται τα κράτη – μέλη και

συνέρχεται δύο φορές το χρόνο, ασχολείται με την διαχείριση και τον έλεγχο των προγραμμάτων που ψηφίσθηκαν, και τέλος την **Γραμματεία** που εκλέγεται ανα 6 έτη και είναι αρμόδια για την υλοποίηση των επιλογών των κρατών – μελών.

Γενικός Διευθυντής είναι ο **KOICHIRO MATSUURA** εκλέγεται

το 1999 και η θητεία του είναι 6^{ος}. Τα μέλη της Γραμματείας είναι **2159**, ενώ άλλοι **645** λειτουργοί είναι τοποθετημένοι σε **73** γραφεία, στις 5 ηπείρους. Τα **188** κράτη – μέλη, δημιούργησαν μια Εθνική Επιτροπή που συγκεντρώνει τους αντιπροσώπους των εκπαιδευτικών, επιστημονικών και πολιτιστικών κοινοτήτων όλης της χώρας. Η Οργάνωση διαθέτει συνεργάτες που επικοινωνούν με άλλες διεθνείς επιτροπές των Ηνωμένων Εθνών. Υπάρχουν 334 οργανώσεις μη κυβερνητικές που συνεργάζονται επίσημα με την UNESCO. Υπάρχουν

τουλάχιστον 6000 κέντρα, σύλλογοι και σύνδεσμοι UNESCO που συμβάλλουν στην υλοποίηση πολιτικής της Οργάνωσης μέσω δημόσιων διαγωνισμών. Σχεδόν 7000 σχολεία συμμετέχουν στη διαμόρφωση της ανεκτικής και διεθνούς αντίληψης των νέων. Αυτά τα δεδομένα, αντιπροσωπεύουν σε αριθμούς τη σύνθεση της UNESCO που διαθέτει, όπως αναφέραμε, πολλά γραφεία που υποστηρίζονται από εκατοντάδες συμβούλια και επιτροπές που ασχολούνται με την εκπόνηση προγραμμάτων και την υλοποίησή τους.

Ανάμεσά τους είναι

Τα πρώτα είκοσι κράτη – μέλη της UNESCO

1	Ην. Βασίλειο	11	Αίγυπτος
2	Νέα Ζηλανδία	12	Νορβηγία
3	Σαουδ. Αραβία	13	Καναδάς
4	Νότια Αφρική	14	Κίνα
5	Αυστραλία	15	Δανία
6	Ινδία	16	Ηνωμ. Πολιτείες
7	Μέξικο	17	Τσεχοσλοβακία
8	Γαλλία	18	Βραζιλία
9	Ρ. Δημοκρατία	19	Λίβανο
10	Τουρκία	20	Ελλάδα

σημαντικό να αναφέρουμε μερικές Επιτροπές: Επιτροπή για την Εκπαίδευση, Επιτροπή για την Ηθική, την Επιστήμη και την Τεχνολογία, Επιτροπή για τον Πολιτισμό και την Ανάπτυξη. Επιπλέον από το 1999 η UNESCO συνεργάζεται με 131 διακυβερνητικές οργανώσεις και 344 μη κυβερνητικές. Οι

στόχοι της UNESCO είναι αναμφίβολα παγκοσμίου ενδιαφέροντος και η εκπλήρωσή τους καθώς και η λειτουργία της οργάνωσης απαιτούν κάποιο κόστος. Ο προϋπολογισμός για την διετία 2000 – 2001 είναι 544 εκατομ. Ευρω.

Τα χρήματα αυτά προέρχονται από υποχρεωτικές εισφορές των κρατών – μελών. Επιπλέον η UNESCO διαθέτει 250.000.000. Ευρω που προέρχονται

από τα PNUD, από άλλους κλάδους των Ηνωμένων Εθνών και από Τα (FIT). Τα FIT είναι ποσά που προορίζονται για επιστημονικά προγράμματα και η UNESCO τα διαθέτει από κεφάλαια προερχόμενα από Δωρεές Κρατών για χώρες του τρίτου κόσμου. Μέχρι το 1970 το πρόγραμμα Τεχνικής Βοήθειας των Ηνωμ. Εθνών (ΤΕ. ΕΡΤΑ) και τα ειδικά κονδύλια των Ηνωμ. Εθνών, ήταν τα βασικά έσοδα της UNESCO. Σήμερα, έχουν προστεθεί τα FNUAP (Κονδύλια των Ηνωμ. Εθνών για τον πληθυσμό) που προέρχονται από την Παγκόσμια Τράπεζα και τις τοπικές τράπεζες

ανάπτυξης UNICEF PNUE (Πρόγραμμα των Ηνωμ. Εθνών

Τα έσοδα αυτά κατανέμονται ανάλογα με τα θέματα που απασχολούν την Οργάνωση:

- Παιδεία 30,9%
- Φυσικές, Κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες 24,3%
- Πολιτισμός 12,1%
- Ε π ι κ ο ι ν ω ν ί α , Πληροφόρηση και Πληροφορική 9,2%
- Σχεδιασμός ενός Πολιτισμού για την Ειρήνη 9,2%
- Α λ λ ε ς δραστηριότητες 5,3%
- Π ρ ό γ ρ α μ μ α Συμμετοχής 5,8%
- Υ π η ρ ε σ ί ε ς Πληροφόρησης και επικοινωνίας 6,2%

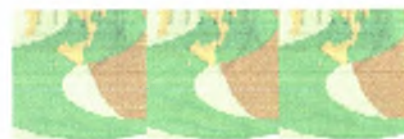
- **Προγράμματα Συμμετοχών 5,8%**

Όσον αφορά τους τρόπους δράσης, η Οργάνωση επεξεργάζεται τους Διεθνείς Νόμους και διαμέσου αυτών καθορίζει τις γενικές αρχές πάνω στις οποίες στηρίζει την δράση της. Αυτές κοινοποιούνται και υπογράφονται από τα κράτη – μέλη υπό μορφή συνθηκών.

Οι αποφάσεις που πάρθηκαν γίνονται γνωστές μέσω διασκέψεων και συνελεύσεων αλλά και μέσω επιστημονικών βιβλίων και περιοδικών που τυπώνονται και δημοσιεύονται από την ίδια την Οργάνωση. Μέρος των εσόδων διατίθενται επίσης και για σεμινάρια, υποτροφίες και εκπαιδευτικά ταξίδια.

Στην Ιταλία, η Εθνική Επιτροπή για την UNESCO ιδρύθηκε με προεδρικό διάταγμα της 11/2/1950. Το Διάταγμα που ισχύει τώρα είναι της 8/5/1995 και ουσιαστικά είναι όμοιο με το αρχικό. Η μόνη τροποποίηση αφορά την Επιτροπή, την οποία καθιστά πιο ισχυρή ώστε να εκπληρεί τις θεσμικές της λειτουργίες με πιο αποτελεσματικό τρόπο. Η Επιτροπή, βοηθούμενη από 7 υποεπιτροπές είναι αρμόδια κυρίως για την προώθηση, τη

διασύνδεση, την πληροφόρηση και την πραγματοποίηση των προγραμμάτων της UNESCO. Οι εργασίες της Επιτροπής, συντονίζονται από ένα Διοικητικό Συμβούλιο. Η Επιτροπή, διατυπώνει τις υποδείξεις της προς την Ιταλική κυβέρνηση και τον Δημόσιο Τομέα, σχετικά με την επεξεργασία και την αξιοποίηση του προγράμματος της UNESCO και συνεργάζεται με τα αρμόδια όργανα για την υλοποίηση των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης που γίνεται κάθε δύο χρόνια στο Παρίσι και επικυρώνει το οργανωτικό πρόγραμμα και τον σχετικό προϋπολογισμό. Επίσης επεξεργάζεται έγγραφα της αρμοδιότητάς της και διαδίδει πληροφοριακό υλικό για τους σκοπούς και τις δραστηριότητες της UNESCO μέσω διαφημίσεων και δημοσιεύσεων. Διευκολύνει την πρόσβαση του κοινού στη κατανόηση των προβληματισμών της UNESCO μέσω μιας βιβλιοθήκης που περιέχει πλέον των 11.000 κειμένων και εγγράφων και βοηθά κυρίως την νεολαία να συνειδητοποιήσει τα ιδανικά της UNESCO, υποστηρίζοντας τις δραστηριότητες των σχολείων που έχουν συνδεθεί με τα προγράμματά της αλλά και τα σωματεία UNESCO (το 1999 υπήρχαν 80 τέτοια στην

Ιταλία), δημιουργώντας Stages και χορηγώντας υποτροφίες. Επιπλέον η Επιτροπή οργανώνει τις μεμονωμένες ομάδες ατόμων και τους διάφορους συνδέσμους, έτσι ώστε να συμμετέχουν ενεργά στις δραστηριότητες της UNESCO, ευνοώντας την συλλογή και διάδοση επιστημονικού υλικού και πληροφοριών αλλά και διευκολύνοντας την πρόσβαση στις δραστηριότητές της. Εξετάζει διάφορα σχέδια που χρειάζονται οικονομική υποστήριξη, σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται από τα Προγράμματα Συμμετοχής. Διατυπώνει προτάσεις που βασίζονται στις επιλογές της Γενικής Συνέλευσης της UNESCO, καθώς και άλλων εκδηλώσεων και συνεδρίων που συνδέονται με αυτήν. Ασκεί συμβουλευτικό ρόλο και προωθεί τις υποδείξεις της προς τον Υπουργό Εσωτερικών πάνω σε εκπαιδευτικά, πολιτιστικά και Επιστημονικά θέματα, μέσα στα πλαίσια της πολιτικής για την συνεργασία και την ανάπτυξη. Ακόμα η επιτροπή προστατεύει το έμβλημα / σφραγίδα της UNESCO ή των ειδικών προγραμμάτων και της χρήσης τους, όντας όργανο σύνδεσης ανάμεσα στην UNESCO και την

κυβέρνηση για όλα τα θέματα που αφορούν την Οργάνωση. Όλα τα κράτη – μέλη εκπροσωπούνται από την Εθνική τους Επιτροπή.

Οι Εθνικές Επιτροπές:

α) προωθούν την στενή συνεργασία μεταξύ κρατικών δομών και επαγγελματικών συνδέσμων, πανεπιστημίων, κέντρων ερευνών και κάθε άλλου θεσμού που ασχολείται με την εκπαίδευση, την επιστήμη, τον πολιτισμό και την πληροφόρηση.

β) Συνεργάζονται με τους εκπροσώπους της κυβέρνησης και άλλες διακυβερνητικές Επιτροπές στην έδρα της Γενικής Συνέλευσης και επεξεργάζονται την συμβουλή των κυβερνήσεων τους στις εργασίες αυτών των Συνελεύσεων.

γ) Παρακολουθούν την εξέλιξη του Προγράμματος της UNESCO και εφιστούν την προσοχή των ενδιαφερομένων οργανισμών πάνω στις δυνατότητες που προσφέρει η Διεθνής συνεργασία.

δ) Συνεργάζονται στις Εθνικές δραστηριότητες που αφορούν το Πρόγραμμα της UNESCO και στην αξιολόγηση αυτού του Προγράμματος.

ε) Εγγυώνται την διάδοση των πληροφοριών που προέρχονται από άλλες χώρες για θέματα εκπαίδευσης, επιστημών, πολιτισμού και πληροφόρησης.

ζ) Ενθαρρύνουν, σε εθνικό

επίπεδο, την αλλαγή γνώσεων σε θέματα εκπαίδευσης, επιστημών, πολιτισμού και πληροφόρησης με προοπτική να συμβάλουν στην ανάπτυξη της συνεργασίας.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ UNESCO: ΜΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗ:

1945/1950	Πρόγραμμα αναδόμησης και επανένταξης.
1980/1980	Εκστρατεία για την προστασία των μνημείων της Νουβίας.
1970	Πρόγραμμα για τον άνθρωπο και την βιόσφαιρα.
1984	Γενικό πρόγραμμα πληροφόρησης.
1984	Πρόγραμμα: Μόρφωση για όλους.
1989	Προτεραιότητα Αφρική
1994	Πρόγραμμα Πολιτισμός της Ειρήνης.
1996/2005	Περίοδος Ηλιακό Πρόγραμμα.

Οι Εθνικές Επιτροπές σύμφωνα με τις αποφάσεις κάθε κράτους – μέλους μπορούν εκτός των άλλων:

α) να αναλαμβάνουν με δική τους πρωτοβουλία ή με τη συνεργασία άλλων οργανισμών την ευθύνη εκτέλεσης των προγραμμάτων της UNESCO στη δική τους χώρα. β) να γνωστοποιούν στους Εθνικούς θεσμούς και οργανισμούς τα συμπεράσματα και της υποδείξεις της Γενικής Συνέλευσης ή άλλων μικρότερων συνελεύσεων να ενθαρρύνουν την συζήτηση πάνω σ' αυτά τα συμπεράσματα και τις υποδείξεις με γνώμονα τις ανάγκες και τις προτεραιότητες της χώρας τους, να οργανώνουν, τελικά τις συμπληρωματικές δραστηριότητες όπου αυτό

καθιστά αναγκαίο.

Οι Εθνικές Επιτροπές αποτελούν για την UNESCO μια σημαντική πηγή πληροφόρησης για τις ανάγκες και τις προτεραιότητες κάθε κράτους πάνω στην παιδεία, τις επιστήμες, τον πολιτισμό και την πληροφόρηση, επιτρέποντας στην Οργάνωση να γνωρίζει πάντα με τον καλύτερο τρόπο, τις ανάγκες των κρατών – μελών της. Αυτές συμβάλουν επίσης και στους κανονισμούς, τον προσανατολισμό και την εκτέλεση του Προγράμματος της οργάνωσης, κάνοντας γνωστές τις δικές τους απόψεις για τις σπουδές και τις έρευνες και απαντώντας σε ερωτηματολόγια.

γ) Γνωμοδοτώντας και υποστηρίζοντας τεχνικά αυτές τις συνελεύσεις χάρη στη συμμετοχή λειτουργιών της UNESCO

δ) Ευνοώντας την επαναλειτουργία των δομών συνεργασίας για να διασφαλισθεί η εκτέλεση των ληφθέντων αποφάσεων των τοπικών συνελεύσεων.

ε) Ενισχύοντας οικονομικά και τεχνικά τους μηχανισμούς διασύνδεσης που δημιουργήθηκαν από τις Εθνικές Επιτροπές.

ζ) Ενισχύοντας την οργάνωση συνελεύσεων των Γεν. Γραμματέων ιδιαίτερα κατά τις περιόδους γενικών διασκέψεων.

Η UNESCO μέσω των Εθνικών Επιτροπών μπορεί να αναπτύξει και

να επεκτείνει τη δράση της: α) υπογράφοντας μαζί τους αν είναι αναγκαίο συμβόλαια για την εκτέλεση των εργασιών που προβλέπονται στο Πρόγραμμά της, β) ενισχύοντας οικονομικά τις περιφερειακές και τοπικές συνελεύσεις με σκοπό τη μελέτη θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος και τη διατύπωση προτάσεων για την εκτέλεση ιδιαίτερων δραστηριοτήτων:

Η UNESCO προωθεί τις σχέσεις και τις επαφές μεταξύ των Εθνικών Επιτροπ-

ών α) ομαδικές συνελεύσεις των Γεν. Γραμματέων όλων των περιοχών με σκοπό την ανταλλαγή ιδεών και εμπειριών πάνω σε ειδικά θέματα. β) συμβούλια τοπικά των Γενικών γραμματέων των Εθνικών Επιτροπ-

ών γ) την αποστολή αντιπροσώπων μιας Εθνικής Επιτροπής στις εργασίες μιας άλλης Εθνικής Επιτροπής ως παρατηρητή.

δ) την υλοποίηση των σχεδίων καθώς και άλλων δραστηριοτήτων που αποφασίσθηκαν σε συνεργασία με Εθνικές Επιτροπές άλλων περιοχών.

Η UNESCO ΚΑΙ Ο ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ WORLD HERITAGE

Ποιος προτείνει τις προς ένταξη τοποθεσίες; Ποιος τις διαλέγει; Ποιος εξουσιοδοτεί τις προτάσεις; Κυρίως όμως πως γίνεται ένα πρόγραμμα ένταξης στον κατάλογο WHC; Κάθε χρόνο χιλιάδες ανθρώπων που προέρχονται από δημόσιες και ιδιωτικές οργανώσεις προσπαθούν να διαδώσουν την Παγκόσμια Φυσική και Πολιτιστική

Η Συνθήκη

Η γενική Διάσκεψη του Οργανισμού των Ηνωμ. Εθνών για την Εκπαίδευση, την επιστήμη και τον πολιτισμό που έγινε στο Παρίσι από 17 Οκτωβρίου – 21 Νοεμβρίου 1972 επιβεβαίωσε ότι η Φυσική και η Πολιτιστική κληρονομιά, απειλούνται με καταστροφή εξ αιτίας όχι μόνο των παραδοσιακών αίτιων παρακμής, αλλά και από την εξέλιξη της κοινωνικής και οικονομικής ζωής που επιβαρύνουν με φαινόμενα αλλοίωσης και καταστροφής. Η προστασία αυτής της κληρονομιάς δυστυχώς παραμένει όλο και περισσότερο ημιτελής σε Εθν. Επίπεδο εξαιτίας έλλειψης οικονομικών πόρων αλλά και των πολλαπλών μέσων που απαιτούνται για το σκοπό αυτό. Ορισμένα αγαθά της πολιτιστικής κληρονομιάς παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον σε παγκόσμιο επίπεδο και η σοβαρότητα των νέων κινδύνων απαιτεί συγκεκριμένο σχέδιο αντιμετώπισης. Αυτό είναι

Χρονολογική συλλογή των εγγράφων που συντάξε η UNESCO για την πολιτιστική και φυσική κληρονομιά:

1. Συνθήκη για την προστασία των μνημείων σε περίπτωση πολέμου (L'Asia 14 Μαΐου 1954).
2. Πρωτόκολλο για την προστασία των μνημείων σε περίπτωση πολέμου (Διακυβερνητική σύσκεψη, L'Asia 14 Μαΐου 1954).
3. Σύσταση σχετική με τον καθορισμό Διεθνών κανόνων που εφαρμόζονται σε αρχαιολογικές ανασκαφές (Γενική Διάσκεψη – Νέο Δελχί 5 Δεκεμβρίου 1956).
4. Σύσταση για να γίνει εφικτή η πρόσβαση στα μουσεία σ' όλους (Γενική διάσκεψη Παρίσι 14 Δεκεμβρίου 1960)
5. Σύσταση σχετική με τη διατήρηση της φυσικής ομορφιάς και της γραφικότητας των χωριών. (Γενική Διάσκεψη Παρίσι 11 Δεκεμβρίου 1962)
6. Σύσταση για τα μέτρα που έπρεπε να ληφθούν για την απαγόρευση εξαγωγής – εισαγωγής και παράνομης μεταφοράς μνημείων (Γενική Διάσκεψη Παρίσι 19 Δεκεμβρίου 1964)
7. Σύσταση σχετικά με την προστασία των μνημείων που κινδυνεύουν από Δημόσια ή Ιδιωτικά έργα. (Παρίσι 19 Νοεμβρίου 1968)
8. Συνθήκη για τα μέτρα απαγόρευσης της παράνομης διακίνησης και μεταφοράς μνημείων (Παρίσι 14 Νοεμβρίου 1970)
9. Συνθήκη για την προστασία της Φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς (Γενική Διάσκεψη Παρίσι 14 Νοεμβρίου 1970)
10. Σύσταση για την προστασία, σε Εθνικό επίπεδο, της πολιτιστικής και Φυσικής κληρονομιάς. (Γενική Διάσκεψη Παρίσι 16 Νοεμβρίου 1972)
11. Σύσταση σχετική με την Διεθνή ανταλλαγή πολιτιστικών μνημείων αρχαιολογικών (Γενική Διάσκεψη, Ναϊρόμπι 26 Νοεμβρίου 1976)
12. Σύσταση για την προστασία αρχαιολογικών ή παραδοσιακών τοποθεσιών, καθώς και του ρόλου τους στη σύγχρονη εποχή. (Ναϊρόμπι 26 Νοεμβρίου 1976)
13. Σύσταση για την προστασία κινητών έργων Τέχνης και μνημείων (Παρίσι 28 Νοεμβρίου 1978)
14. Σύσταση για την προστασία και διατήρηση δεν θα αντικαθιστά τους μηχανισμούς αλλά θα τους συμπληρώνει αποτελεσματικά.

δυνατό να επιτευχθεί μόνο μέσω συνολικής συμμετοχής και παγκόσμιας συνεργασίας που Η Συνταγματική Πράξη

της Οργάνωσης προβλέπει ότι σκοπός της Συνθήκης αυτής είναι να μπορέσει να διατηρήσει, να προωθήσει και να διαδώσει την

γνώση που αφορά την προστασία της Παγκόσμιας Κληρονομιάς, βοηθώντας τους ενδιαφερόμενους λαούς να υλοποιήσουν ένα σταθερό και αποτελεσματικό πρόγραμμα δράσης, βασισμένο σε νέους κανόνες και επιστημονικές μεθόδους. Έτσι δημιουργήθηκε ένας ειδικός κατάλογος ο WHC μέσα στον οποίο συμπεριλαμβάνονται όλα εκείνα τα πολιτιστικά αγαθά που παρουσιάζουν παγκόσμιο ενδιαφέρον. Στον Παγκόσμιο αυτό κατάλογο υπάρχουν πολυάριθμες Ευρωπαϊκές τοποθεσίες, δεδομένου ότι η γηραιά ήπειρος επηρέασε έντονα την Παγκόσμια Κληρονομιά. Συνεπώς άμεσα παραγκωνίσθηκαν οι λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες και γι' αυτό η UNESCO προτρέπει τις χώρες εκτός κοινότητας να συμπληρώσουν τον κατάλογό τους με τα φυσικά και πολιτιστικά αγαθά τους, που ανήκουν στην Παγκόσμια Κληρονομιά.

Κάθε κράτος- μέλος συμπληρώνει ένα κατάλογο προτεινόμενων τοποθεσιών. Τα νέα κριτήρια επιλογής στοχεύουν κυρίως σε αρχαιολογικές τοποθεσίες ή στη σύγχρονη αρχιτεκτονική. Οι αιτήσεις ένταξης στον κατάλογο, αποστέλλονται στις αρμόδιες αρχές για την διαχείριση αυτών των τόπων, π.χ στο Δήμαρχο

ή στη Διεύθυνση ενός αρχαιολογικού χώρου ή κάποιου φυσικού πάρκου.

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ	
ΕΤΟΣ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ
1979	Βραχώδεις τοποθεσίες της Val Camonica
1980	Santa Maria delle Grazie και ο Murr. Δείπνος (Μιλάνο)
1982	Centro Storico di Firenze
1987	Η Βενετία και η Λημονοθάλασσά της
1987	Πίζα – Πλατεία του Καθεδρικού ναού
1990	Ιστορικό κέντρο του San Gimignano
1993	Οι βράχοι στη Ματέρα
1994	Βεσέντζο η πόλη του Παλλάδιου (αρχιτεκτων)
1995	Ιστορικό κέντρο της Σιένα
1995	Ιστορικό κέντρο της Νεάπολης
1996	Βιομηχ. Περιφέρεια του Crespi d'Adda
1996	Ιστορικό κέντρο της Φερράρα
1996	Castel del Monte
1996	Trulli di Alberobello
1996	Παλαοχριστιανικά μνημεία της Ravenna
1997	Ιστορικό κέντρο της Πενίζα
1997	Παλάτι της Κασέρτα, Πάρκο του υδραγωγείου Vanvitelli και το σύμπλεγμα του San Leucio
1997	Κατοικίες Sabaude
1997	Πάδοβα, ο βοτανικός κήπος
1997	Pontvenere, Cinque Terre και τα νησιά (Palmaria, Tino e Tinetto)
1997	Modena: Καθεδρικός ναός Torre Civica και Ercolano και της Torre.....
1997	Αρχαίοι χώροι di Pompei, Ercolano e Torre Annunziata
1997	Ακτές του Αμάφι
1997	Αρχαίοι χώροι του Agrigento (Σικελία)
1997	Villaggio Nuvagico di Barunini Σαρδηνία)
1998	Εθνικός Δρυμός του Cilento
1998	Ιστορικό κέντρο του Urbino
1998	Αρχαίοι περιοχές της Basilicata, Patriarcale di Acquileia
1999	Βίλα του Αδριανού στο Tivoli
2000	Νησιά Eolie
2000	Assisi – Βασιλική του Αγ. Φρανγκίσκου
2000	Πόλη της Βερόνα
2001	Βίλα των este, Tivoli
2002	Πόλεις της μπαρόκ εποχής στη val di Noto.

Οι νέες αιτήσεις ένταξης αποστέλλονται στον αρμόδιο

πρόεδρο της κυβερνητικής επιτροπής που αξιολογεί τις διάφορες προτάσεις για την καταγραφή τους στην νέα προτεινόμενη λίστα.

Κάθε χρόνο το Υπουργείο Πολιτισμού αποφασίζει ποιες τοποθεσίες θα υπάρχουν στον προτεινόμενο κατάλογο Δεν θα αντικαθιστά τους κρατικούς μηχανισμούς αλλά θα τους συμπληρώνει αποτελεσματικά.

Η Συνταγματική Πράξη της οργάνωσης προβλέπει ότι σκοπός της Συνθήκης αυτής είναι να μπορέσει να διατηρήσει, να προωθήσει και να διαδώσει την γνώση που αφορά την προστασία της Παγκόσμιας κληρονομιάς, βοηθώντας τους ενδιαφερόμενους λαούς να υλοποιήσουν ένα σταθερό και αποτελεσματικό πρόγραμμα δράσης, βασισμένο σε νέους κανόνες και επιστημονικές μεθόδους. Έτσι δημιουργήθηκε ένας ειδικός κατάλογος ο WHC μέσα στον οποίο συμπεριλαμβάνονται όλα εκείνα τα πολιτικά αγαθά που παρουσιάζουν παγκόσμιο ενδιαφέρον. Στο Παγκόσμιο αυτό κατάλογο υπάρχουν πολυάριθμες Ευρωπαϊκές τοποθεσίες, δεδομένου ότι η γηραιά ήπειρος επηρέασε έντονα την Παγκόσμια κληρονομιά. Συνεπώς άμεσα παραγκωνίσθηκαν οι λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες και γι' αυτό η UNESCO προτρέπει

τις χώρες εκτός κοινότητας να συμπληρώσουν τον κατάλογο τους με τα φυσικά και πολιτιστικά αγαθά τους, που ανήκουν στην Παγκόσμια κληρονομιά.

Κάθε κράτος - μέλος συμπληρώνει ένα κατάλογο προτεινόμενων τοποθεσιών. Τα νέα κριτήρια επιλογής στοχεύουν κυρίως σε αρχαιολογικές τοποθεσίες ή στη σύγχρονη αρχιτεκτονική. Οι αιτήσεις ένταξης στον κατάλογο, αποστέλλονται στις αρμόδιες αρχές για την διαχείριση αυτών των τόπων, π.χ στο Δημαρχείο ή στη Διεύθυνση ενός αρχαιολογικού χώρου ή κάποιου φυσικού πάρκου.

Οι νέες αιτήσεις ένταξης αποστέλλονται στον αρμόδιο πρόεδρο της κυβερνητικής επιτροπής που αξιολογεί τις διάφορες προτάσεις για την καταγραφή τους στην έα προτεινόμενη λίστα.

Κάθε χρόνο το Υπουργείο Πολιτισμού αποφασίζει ποιες τοποθεσίες θα υπάρχουν στον προτεινόμενο κατάλογο που θα παρουσιασθούν στην Επιτροπή για την Παγκόσμια κληρονομιά η οποία συνεδριάζει άπαξ του έτους. Από το 2002 υπάρχουν πλέον των 30 νέων εγγραφών από τις οποίες το 50% προέρχεται από χώρες που ως τώρα δεν εκπροσωπούσαν και το 50% με βάση τα νέα κριτήρια. Επίσημα, μόνο οι πόλεις της περιοχής Val di

Noto που ανήκουν στην τελευταία εποχή μπαρόκ της Σικελίας, καταγράφηκαν στον κατάλογο WHC της UNESCO.

Διαδικασίες για μια πρόταση εγγραφής.

Η εγγραφή μιας τοποθεσίας στον κατάλογο WHC περνά μια σειρά από διαδικασίες που ξεκινούν από τον αρμόδιο διαχειριστή της περιοχής και καταλήγουν στην Επιτροπή για την Παγκόσμια κληρονομιά που τελικά αποφασίζει. Οι σχετικές φάσεις είναι οι ακόλουθες

Η Παγκόσμια Πολιτισμική Κληρονομιά στην Ελλάδα	
ΕΤΟΣ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ
1986	Ιερό του Επικούρου Απόλλωνα
1987	Αρχαιολογ. χώρος των Δελφών
1987	Ακρόπολη των Αθηνών
1988	Όρος Αθως
1988	Μετέωρα
1988	Μνημεία της Θεσσαλονίκης
1988	Αρχαιολογ. χώρος Επιδαύρου
1988	Μεσαιωνική πόλη της Ρόδου
1989	Αρχαιολογ. χώρος της Ολυμπίας
1989	Μιστράς
1990	Δήλος
1990	Μονή Δαφνίου
1992	Πυθαγόρειων Ηραίου της Σάμου
1996	Αρχαιολογ. χώρος της Βεργίνας
1999	Πόλεις των Μυκηνών και Τίρινθος
1999	Ιστορικό κέντρο της Πάτρας

- Ταυτοποίηση του μνημείου ή της περιοχής
- Αιτιολόγηση της πρότασης εγγραφής
- Περιγραφή
- Οργάνωση διαχείρισης
- Ανάλυση επικίνδυνων παραγόντων

- Συνέπειες
- Φάκελος Στοιχείων
- Υπογραφή του κράτους – μέλους

Ο φάκελος που θα παρουσιασθεί στην επιτροπή για την Παγκόσμια κληρονομιά πρέπει να περιγράφει αναλυτικά τους λόγους για τους οποίους το κράτος – μέλος θεωρεί ότι το συγκεκριμένο μνημείο ή τοποθεσία έχει παγκόσμια αξία και πληροί τους όρους ένταξης στον κατάλογο WHC. Επίσης ο φάκελος θα πρέπει να περιέχει όλα τα απαραίτητα στοιχεία και πληροφορίες λεπτομέρειες, αναφέροντας όλες τις πηγές από τις οποίες αντλήθηκαν τα ανωτέρω. Όσον αφορά το σχήμα του dossier η επιτροπή επιβάλλει το A4 συνοδευόμενο από χαρτογραφήσεις που φθάνουν το μέγιστο μέγεθος A3. Το περιεχόμενο του dossier μπορεί να περιέχει πολλά στοιχεία, κυρίως όμως πρέπει να συγκλίνει στην παρουσίαση με αποδείξεις ότι η εξεταζόμενη τοποθεσία είναι παγκοσμίως αναγνώρισης και αξίας. Ακολούθως θα περιγράψουμε τις διάφορες φάσεις της διαδικασίας ένταξης:

Ταυτοποίηση

- α) Χώρα
- β) Κράτος

- γ) Ονομασία
- δ) Ακριβής τοποθεσία σε χαρτογραφία και ακριβείς γεωγραφ. συντεταγμένες.
- ε) Χάρτης που να δείχνει τα όρια της προτεινόμενης προς ένταξη περιοχής
- ζ) Επιφάνεια έκτασης σε στρέμματα της υποψήφιας καθώς και της περιβάλλουσας αυτήν περιοχής.

Ο σκοπός αυτής της διαδικασίας είναι η ταυτοποίηση στοιχείων με λεπτομερή τρόπο. Στο παρελθόν κάποιοι φάκελοι περιείχαν ελλιπή στοιχεία με αποτέλεσμα να υπήρχε διαφορετική άποψη στο εσωτερικό του κράτους και άλλη στο εξωτερικό. Τέτοιες καταστάσεις μπορούν να προκαλέσουν σύγχυση αλλά και σειρά σοβαρών προβλημάτων.

Εκτός αυτών των πρώτων αναφορών οι σχετικές επιπεδομετρίες σχετικές με την προτεινόμενη περιοχή, αποτελούν το σημαντικότερο στοιχείο αυτής της φάσης. Σ' όλες τις περιπτώσεις, δύο είναι τα έγγραφα που είναι απολύτως απαραίτητα: Το πρώτο θα πρέπει να παρουσιάζει τη περιοχή στο σύνολό της από φυσικής και ανθρωπολογικής πλευράς σε μια κλίμακα 1:20000 ή 1:10000 ανάλογα με τις ανάγκες.

Το άλλο έγγραφο πρέπει να διευκρινίζει τα όρια της προτεινόμενης αλλά και της περιβάλλουσας περιοχής, δείχνοντας τις ακριβείς τοποθεσίες των διαφόρων μνημείων αλλά και τα ιδιαίτερα φυσικά χαρακτηριστικά τους.

Όταν προτείνεται μια περιβάλλουσα ζώνη προστασίας, πρέπει να ακολουθεί τους κανόνες της WHC, δηλαδή κυρίως να προστατεύει το μνημείο ή το φυσικό τοπίο από οποιαδήποτε μη προβλεπόμενη χρήση.

Γενικά στις Δυτικές χώρες η πολιτική προστασίας της κληρονομιάς είναι αποτελεσματική, ενώ η πολιτική άλλων χωρών πρέπει να πρώτα να μελετηθεί και αφού ευθυγραμμισθεί με τους κανόνες της Επιτροπής για την Παγκόσμια Κληρονομιά, να εγκριθεί.

Αιτιολόγηση της Εγγραφής

1. Καθαρισμός της αξίας
2. Πιθανή συγκριτική ανάλυση (θα αναφέρεται το καθεστώς συναίρεσης παρόμοιων έργων
3. Αυθεντικότητα
4. Κριτήρια σύμφωνα με τα οποία υποβλήθηκε η πρόταση εγγραφής

Αυτό το σημείο είναι το σημαντικότερο όλου του φακέλου. Θα πρέπει να διευκρινίζεται

λεπτομερώς γιατί το μνημείο μπορεί να εγγραφεί στον κατάλογο. Όλο αυτό το τμήμα του dossier θα πρέπει να συνταχθεί κάνοντας άμεση αναφορά στα κριτήρια εγγραφής που έχουν καθορισθεί από την Οργάνωση. Το μνημείο δεν θα πρέπει να περιγράφεται λεπτομερώς αλλά το επίκεντρο να είναι αυτό που το μνημείο αντιπροσωπεύει. Η παρουσίαση μπορεί να αφορά και μια τοποθεσία μοναδικής ομορφιάς ή μια έκταση πρασίνου, που ανεξάρτητα από το πόσο αρχαία είναι, να επιβεβαιώνει την ύπαρξη ενός πολιτισμού, ενός τρόπου ζωής ή ενός οικοσυστήματος σπανίου. Στην πιθανή συγκριτική ανάλυση μπορούν να εξηγούνται οι λόγοι για τους οποίους το επιλεγμένο μνημείο ή τοποθεσία αξίζουν μεγαλύτερης προσοχής, από άλλες φυσικές περιοχές, όπως για παράδειγμα σημαντικό στοιχείο είναι αν το μνημείο βρίσκεται σε καλύτερη κατάσταση ή έχει υποστεί λιγότερες φθορές ή μετατροπές από την φυσική περιοχή. Επομένως παρουσιάζοντας μια συγκριτική αξιολόγηση του μνημείου σε σχέση με άλλα παρόμοια διευκολύνεται στο έργο της, η Επιτροπή για την Παγκόσμια Κληρονομιά.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ

Τα Κράτη – Μέλη
Δημιουργούν ένα ενδεικτικό κατάλογο από τα δικά τους μνημεία- πολιτιστικά και φυσικά που έχουν παγκόσμια αξία και σημασία.
Επιλέγουν τα προς εγγραφή στον κατάλογο WHC αγαθά.

Uno Stato diventa membro quando è signatario della della Convenzione del Patrimonio Mondiale

Το Κέντρο για την Παγκόσμια Κληρονομιά
Επιβεβαιώνει ότι η πρόταση εγγραφής είναι πλήρης

Creato nel 1992, il Centro del Patrimonio Mondiale, coordina in seno dell'UNESCO le azioni relative alla salvaguardia del patrimonio mondiale

Το ICOMOS ΚΑΙ Η UCN
Ειδικοί έρχονται στην τοποθεσία και αξιολογούν την κατάσταση του μνημείου και την διαχείρισή του
Ετοιμάζουν λεπτομερή τεχν. αναφορά
Αποφαινόνται αν το μνημείο έχει ιδιαίτερη, διαχρονική και παγκόσμια αξία

Πράττειται για 2 μη κυβερνητικούς οργανισμούς που έχουν συμβουλευτικό ρόλο: ICOMOS, Διεθνές συμβούλιο μνημείων και τοποθεσιών και UCN, Παγκόσμια ένωση για την Φύση.

Το Γραφείο της Παγκόσμιας Κληρονομιάς
Διεξάγει τις μελέτες αξιολόγησης
Διεξάγει τις συστάσεις για την εγγραφή
Ζητά πρόσθετες πληροφορίες από τα κράτη – μέλη

Το γραφείο της Παγκόσμιας κληρονομιάς είναι οργανισμός με εκτελεστικό ρόλο και προετοιμάζει τις εργασίες της Επιτροπής.

Η Επιτροπή για την Παγκόσμια Κληρονομιά
Λαμβάνει την τελική απόφαση για την εγγραφή
Ζητά εμπειριστατωμένη μελέτη
Αρνείται την εγγραφή

Η Επιτροπή για την Παγκόσμια Κληρονομιά είναι αρμόδια για τις τελικές αποφάσεις

Στην περίπτωση ενός αρχαιολογικού μνημείου η ανάλυση θα πρέπει να αναφέρει αν σ' αυτό έγιναν εργασίες αναπαλαίωσης και αν χρησιμοποιήθηκαν υλικά και τεχνικές ανάλογες με την παράδοσή του. Αντίθετα στη περίπτωση φυσικών τοποθεσιών θα πρέπει να διευκρινίζουν τα είδη πανίδας και χλωρίδας που υπάρχουν αλλά και οι ανθρώπινες δραστηριότητες που θα μπορούσαν να επηρεάσουν το σύνολο. Αυτό το σημείο (d) είναι το σημαντικότερο αυτόν του τμήματος της ανάλυσης γιατί εδώ εφαρμόζονται τα κριτήρια της UNESCO για τον καθορισμό της Παγκόσμιας φυσικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

Περιγραφή του μνημείου.

- α. Ιστορία και ανάπτυξη του**
β. Σχέδια και ημερομηνίες των πλέων πρόσφατων στοιχείων του.
γ. Τωρινή κατάσταση διατήρησης.
δ. Πολιτική και

προγραμματισμός σχετικά με την αξιοποίηση και προώθηση του μνημείου

Αυτό το τμήμα της παρουσίασης πρέπει να αρχίσει με την περιγραφή (α) του μνημείου την στιγμή της κατάθεσης της πρότασης εγγραφής και θα πρέπει να παρουσιάζει τα σημαντικότερα χαρακτηριστικά που αφορούν τον αρχιτεκτονικό ρυθμό, τις ημερομηνίες κατασκευής και τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν, αναφέροντας επίσης την κατάσταση των κήπων, πάρκων ή άλλων εξωτερικών στοιχείων. Στην περίπτωση μιας πόλης ή μιας ιστορικής συνοικίας, δεν θα πρέπει να περιγράφεται μεμονωμένα τα κάθε κτίριο, αλλά μόνο τα πιο σπουδαία δημόσια κτίρια περιγράφοντας και την αστική αντίληψη της εποχής που επικρατούσε όταν χτίστηκαν.

Στην περίπτωση μιας φυσικής τοποθεσίας, θα πρέπει να αναφέρονται τα πιο σπουδαία φυσικά χαρακτηριστικά, οι εκτάσεις πρασίνου και όλα τα χαρακτηριστικά που αφορούν σπουδαίες οικολογικές διαδικασίες.

Στην περίπτωση πολιτιστικών τοπίων θα χρειασθεί μια περιγραφή όλων των σημείων που αναφέρθηκαν έως τώρα.

Ιστορία και πολιτισμός (β) είναι θεμελιώδεις φάσεις της διαδικασίας και πρέπει να γίνει αναφορά στους μηχανισμούς μέσω των οποίων προήλθε το μνημείο αλλά και στην τωρινή του κατάσταση καθώς και σε όλες τις πιθανές αλλαγές που υπέστη στο πέρασμα του χρόνου. Στην περίπτωση κάποιου μνημείου ή κτηρίου, θα πρέπει να γίνει αναφορά στα σημαντικά γεγονότα της ιστορίας ή της προϊστορίας που χαρακτήρισαν την εξέλιξή τους, αλλά και στις ανθρώπινες παρεμβάσεις και σχέσεις του με την ανθρωπότητα. Εδώ θα πρέπει να αναφέρονται τα σχετικά με το κυνήγι, το ψάρεμα και την γεωγραφία αλλά και αλλαγές που επήλθαν εξ' αιτίας κλιματολογικών συνθηκών, πλημμύρων ή σεισμών. Στην περίπτωση πολιτιστικών χώρων, χρειάζεται να αναφερθούν όλα τα στοιχεία πολιτιστικών και άλλων ανθρώπινων δραστηριοτήτων στην περίοδο που αναφέρονται, ώστε να καταστούν προφανή τα βασικά και θεμελιώδη χαρακτηριστικά των τόπων αυτών με τον συνοπτικότερο όμως τρόπο. Εκτός από μια γενική εκτύπωση πάνω στην κατάσταση συντήρησης ο φάκελος θα πρέπει να περιέχει όλες τις στατιστικές και εμπειρικές πληροφορίες. Για παράδειγμα, αν πρόκειται για μια πόλη ή μια περιοχή ιστορική, θα πρέπει να αναφέρονται τα

κτίρια στα οποία πρέπει να γίνουν εργασίες συντήρησης ή αναπαλαίωσης, καθώς και η διάρκειά τους. Στη περίπτωση φυσικών χώρων θα πρέπει να δίνονται όλες οι πληροφορίες που αφορούν τα διάφορα είδη και την κατάσταση των οικοσυστημάτων, ώστε να γίνει σωστή μελέτη για την προστασία τους τα επόμενα χρόνια. Το τμήμα 3 αναφέρεται στα άρθρα 4 και 5 της Συνθήκης, που καθορίζουν την αξιοποίηση και την μετάδοση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς στις μελλοντικές γενιές. Τα κράτη – μέλη πρέπει να δώσουν όλες τις σχετικές πληροφορίες με τα προγράμματα και την αξιοποίηση του μνημείου ή του χώρου που προτείνονται προς εγγραφή.

Διαχείριση του Μνημείου.

- α. Ιδιοκτησιακά δικαιώματα.
- β. Νομικό Καθεστώς.
- γ. Μέτρα και μέθοδοι προστασίας που εφαρμόζονται.
- δ. Αρμόδιοι Οργανισμοί.
- ε. Επίπεδα διαχείρισης (τοπικοί, περιφερειακά)
- ζ. Σχέδια που αφορούν το μνημείο (σχέδια προστασίας ή ανάπτυξης σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο)
- η. Πηγές χρηματοδότησης.
- θ. Αρμοδιότητες και τεχνική συντήρησης και διαχείρισης.
- ι. Συστήματα για τους επισκέπτες

και σχετικές στατιστικές.

κ. Σχέδια διαχείρισης του μνημείου και ανάλυση των στόχων.

λ. Αριθμός υπαλλήλων (επαγγελματικοί τομείς, τρόποι ψυχαγωγίας.

Αυτό το τμήμα του φακέλου, αποσκοπεί στο να εξηγήσει τα μέτρα προστασίας και διαχείρισης του μνημείου έτσι όπως καθορίζεται από την Συνθήκη για την παγκόσμια Κληρονομιά ξεκινώντας από το νομικό καθεστώς έως τα μέτρα προστασίας και καθημερινής διοίκησης.

Τα σημεία (α) και (γ) του φακέλου, αναφέρουν το νομικό πλαίσιο που αφορά το μνημείο. Αναφέρονται επίσης τα ονόματα και οι διευθύνσεις των νομικών ιδιοκτητών και εν συντομία αναγράφονται όλα τα νομικά μέτρα και οι παραδοσιακές μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν για την προστασία του. Καλό είναι να αναφερθούν οι ημερομηνίες και οι ονομασίες των νομικών πράξεων. Πρέπει επίσης να αναφέρεται πως εφαρμόζονται τα μέτρα προστασίας και πως γίνεται καταμερισμός ευθυνών σε περίπτωση έλλειψης κανόνων προστασίας. Για παράδειγμα καλό θα είναι να αναφέρεται ποιος είναι υπεύθυνος για την φύλαξη του μνημείου και

αν τα διαθέσιμα κονδύλια για σκοπό αυτό επαρκούν. Τα σημεία (δ) και (ε) διευκρινίζουν ποιες αρχές είναι νομικά υπεύθυνες για την διαχείριση του μνημείου καθώς και το προσωπικό που είναι υπεύθυνο για την καθημερινή φύλαξη του αλλά και του προϋπολογισμού.

Αναφέρονται επίσης (ζ) και οι προγραμματισμοί που εφαρμόστηκαν από κυβερνητικούς και μη οργανισμούς και αφορούν στην ανάπτυξη, την φύλαξη και τους τρόπους επίσκεψης του μνημείου.

Στα σημεία (η) και (θ) αναφέρεται η χρηματοδότηση αλλά και οι αρμόδιοι φορείς για το μνημείο και απαριθμούνται οι ανάγκες, οι ελλείψεις και όλοι οι τομείς που χρειάζονται ενίσχυση.

Επιπλέον αναφέρονται όλες οι στατιστικές και διαθέσιμες αξιολογήσεις που αφορούν τον αριθμό των επισκεπτών, την σύνθεση και την ηλικία τους διευκρινίζοντας στο σημείο (ι) τις εγκαταστάσεις που είναι διαθέσιμες στους επισκέπτες, για παράδειγμα:

- I. Ξενάγηση στα δρομικά από ειδικευμένους ξεναγούς, ενδεικτικές ταμπέλες ή δημοσιεύσεις
- II. Ένα μουσείο, κέντρα υποδοχής ή διερμηνείας για τους επισκέπτες.

- III. Π ι θ α ν ο ί χώροι διαμονής – διανυκτέρευσης
- IV. Ε σ τ ι α τ ό ρ ι ο – αναψυκτήριο
- V. Κ α τ α σ τ ή μ α τ α
- VI. Χ ώ ρ ο ι σ τ ά θ μ ε υ σ η ς
- VII. Τ ο υ α λ έ τ ε ς
- VIII. Μια υπηρεσία έρευνας και επέμβασης του σημείου (κ) του φακέλου θα μπορούσε να μην εφοδιάζει καλές πληροφορίες στον χώρο τις διαχείρισης. Αν ο χώρος προσφέρει ένα νούμερο από υπαλλήλους είναι υποχρεωτικό να τονίσουμε το σημείο (λ) του φακέλου

Εντοπισμός παραγόντων επιβάρυνσης.

- α. Πιέσεις οφειλόμενες στην ανάπτυξη.
- β. Προβλήματα σχετιζόμενα με το περιβάλλον.
- γ. Φυσικές καταστροφές και σχεδιασμός πρόληψης.
- δ. Προβλήματα οφειλόμενα στον αριθμό των επισκεπτών – τουριστών.
- ε. Αριθμός κατοίκων στο εσωτερικό της περιοχής και την περιφέρεια
- ζ. Άλλα

Αυτό το τμήμα του φακέλου, πρέπει να δίνει πληροφορίες για τους παράγοντες που απειλούν το μνημείο ή την προστατευόμενη περιοχή καθώς και για τα μέτρα πρόληψης που εφαρμόζονται οι πληροφορίες αυτές χρησιμεύουν στα κράτη – μέλη, γιατί μέσω αυτών μπορούν να αναγνωρίσουν τις απειλές και τους κινδύνους και να τους αντιμετωπίσουν εγκαίρως. Το σημείο (α) αφορά τις πιέσεις που οφείλονται στην ανάπτυξη όπως για παράδειγμα την κατεδάφιση και την επανακατασκευή των κτηρίων, αφορά επίσης στην τροποποίηση ή την καταστροφή εκτάσεων πρασίνου με σκοπό την γεωργία ή την βοσκή, ή ακόμα και μια λανθασμένη επιλογή του τουριστικού τομέα. Τέτοιες πιέσεις μπορούν ακόμα να οφείλονται σε προβληματισμούς που συνδέονται με την εκμετάλλευση ορυκτού πλούτου ή με την εισαγωγή εξωτικών ειδών ικανών να διαταράξουν την ισορροπία του φυσικού οικοσυστήματος και να δημιουργήσουν νέα αστικά κέντρα εντός των προστατευομένων περιοχών, διατρέχοντας έτσι τον κίνδυνο να καταστρέψουν αυτές και τον περιβάλλοντα χώρο. Οι προβληματισμοί που σχετίζονται με το περιβάλλον, αφορούν όλα τα είδη των μνημείων. Η ατμοσφαιρική μόλυνση μπορεί

να επιδράσει σοβαρά στα πέτρινα μνημεία και γι' αυτό, σ' αυτό το σημείο του φακέλου ερευνώνται τα προβλήματα που αποτελούν απειλή για τα μνημεία στο παρόν αλλά και το άμεσο μέλλον. Στο σημείο (c) ερευνώνται τα προβλήματα που μπορούν να προέλθουν από φυσικές καταστροφές και αναφέρονται τα μέτρα αντιμετώπισης που ίσχυσαν στο παρελθόν για την προστασία του μνημείου. Στο σημείο (d) εξηγείται αν ο μεγάλος αριθμός επισκεπτών μπορεί να επηρεάσει την ακεραιότητα του κτιρίου. Τέτοιες ζημιές μπορούν να είναι:

- I. Ζημιές που προκαλούν από την κίνηση του κόσμου πάνω στην πέτρα, το ξύλο ή το έδαφος.
- II. Ζημιές που οφείλονται στην άνοδο της θερμοκρασίας ή του επιπέδου της υγρασίας.
- III. Ζημιές που απειλούν το φυσικό περιβάλλον.
- IV. Ζημιές που προκλήθηκαν από αλλαγές του τρόπου ζωής και των πολιτιστικών παραδόσεων.

Το τμήμα αυτό κλείνει με στατιστικές και αξιολογήσεις σχετικές με τον αριθμό των κατοίκων εντός των προτεινόμενων περιοχών για εγγραφή, καθώς και των δραστηριοτήτων που διεξάγονται σ'

αυτές αλλά και τις γύρω περιοχές.

Παρατηρώντας το μνημείο

- A. Δείκτες – κλειδιά που επιτρέπουν την αξιολόγηση συντήρησης
- B. Διοικητικές διατάξεις που αφορούν το μνημείο
- Γ. Αποτελέσματα των προηγούμενων διατάξεων

Αυτό το τμήμα του φακέλου χρειάζεται σαν απόδειξη της κατάστασης του μνημείου. Το σημείο (α) απαριθμεί όλους τους δείκτες – κλειδιά που οδηγούν στην αξιολόγηση της κατάστασης συντήρησης του μνημείου.

Προσδιορισμός της κληρονομιάς της ανθρωπότητας

Ο κατάλογος της παγκόσμιας κληρονομιάς εμπλουτίζεται κάθε χρόνο με νέες προτάσεις ένταξης και νέες χώρες υπογράφουν την Συνθήκη. Παρουσιάζονται όμως κάποια προβλήματα στη σύνταξη της λίστας: Πως μπορεί να καθορισθεί η παγκόσμια αξία ενός μνημείου ή ενός φυσικού τοπίου;

Ο κατάλογος της παγκόσμιας κληρονομιάς εμπλουτίζεται κάθε χρόνο με νέες προτάσεις ένταξης και νέες χώρες υπογράφουν την Συνθήκη. Παρουσιάζονται όμως κάποια προβλήματα στη σύνταξη της λίστας: Πως μπορεί να καθορισθεί η παγκόσμια αξία ενός μνημείου ή ενός φυσικού τοπίου;

Σύμφωνα με τη συνθήκη, σαν παγκόσμια κληρονομιά, χαρακτηρίζεται το σύνολο των μνημείων ή του συμπλέγματος των κτιρίων ή ολόκληρες φυσικές εκτάσεις, που έχουν ιστορική, αρχαιολογική, αισθητική, εθνική και ανθρωπολογική αξία. Ο όρος "φυσική κληρονομιά", αναφέρεται σε σπάνια φυσικά βιολογικά και γεωλογικά χαρακτηριστικά, η πανίδα και η χλωρίδα που απειλούνται, οι περιοχές που έχουν ιδιαίτερη αξία από επιστημονικής και αισθητικής πλευράς καθώς και σημαντικές εκτάσεις βιοποικιλότητας.

Στο **Grand Canyon** καταγράφηκε

η ιστορική εξέλιξη του πλανήτη για δυο δισεκατομμύρια χρόνια. Τα νησιά **Galapagos** αποτέλεσαν την πηγή έμπνευσης για την θεωρία της εξέλιξης του **Κάρολου Δαρβίνου**.

Mohenjo Dano μας διηγείται την ιστορία ενός πανάρχαιου πολιτισμού και το σιδηρουργείο του **Volklingen**, την ιστορία της ξέφρενης βιομηχανοποίησης. Το νησί του Gorge' αντιπροσωπεύει την περίοδο τη σκλαβιάς, ενώ η πόλη της Ταϊτής είναι το σύμβολο της ελευθερίας. Όμως αυτά τα τόσο διαφορετικά μέρη, τι το κοινό έχουν;

Όλες αυτές οι σπουδαίες πολιτιστικές και φυσικές τοποθεσίες αλλά και πολλές άλλες, αποτελούν μοναδικές μαρτυρίες για το παρελθόν. Η εξαφάνισή τους θ' αποτελούσε μια ήττα για ολόκληρη την ανθρωπότητα. Παρ' όλα αυτά τα περισσότερα στην εποχή μας, απειλούνται και γι' αυτό είναι

αναγκαία η επαγρύπνηση όλων μας. Πράγματι πρωταρχικός σκοπός της Συνθήκης για την παγκόσμια κληρονομιά, είναι η ένταξη στον κατάλογο όλων εκείνων των στοιχείων που έχουν παγκόσμια αξία και η προστασία τους, ενισχύοντας την συνεργασία μεταξύ των Εθνών.

Ο κατάλογος για την παγκόσμια κληρονομιά, εμπλουτίζεται κάθε χρόνο με τις νέες αιτήσεις ένταξης. Η σύνταξη του καταλόγου παρουσιάζει αρκετά προβλήματα: τι ακριβώς καθορίζει την σπουδαιότητα ενός μνημείου ή ενός φυσικού χώρου; Η Επιτροπή έχει θέσει συγκεκριμένα κριτήρια επιλογής, για παράδειγμα ένα μνημείο ή ένα έργο Τέχνης που έχει εξασκήσει μεγάλη επιρροή στην αρχιτεκτονική ή συνδέεται με δόγματα και ιδεολογίες που έχουν παγκόσμια σημασία, η αποτελούν δείγματα ενός παραδοσιακού τρόπου ζωής.

Μια φυσική τοποθεσία μπορεί να αντιπροσωπεύει μεγάλες φάσεις της ιστορίας του πλανήτη μας, οικολογικές ή γεωλογικές διαδικασίες ή να φιλοξενεί σπάνια είδη που απειλούνται με εξαφάνιση ή απλώς να είναι μια τοποθεσία σπάνιας φυσικής ομορφιάς. Τα είδη υπό εξαφάνιση καταγράφονται σε κίνδυνο, ώστε να γίνουν γνωστά παγκοσμίως και να τύχουν ανάλογης προσοχής και βοήθειας.

Η Επιτροπή προστασίας της Παγκόσμιας Κληρονομιάς δέχεται στον κατάλογο αυτό μόνο παγκόσμια αγαθά που απειλούνται από σοβαρούς κινδύνους όπως:

- Απειλή εξαφάνισης οφειλόμενη στην παρακμή, στα σχέδια εκτέλεσης δημοσίων και ιδιωτικών έργων και στην γρήγορη αστική και τουριστική ανάπτυξη.
- Καταστροφές που οφείλονται στην αλλαγή τρόπου χρήσης της γης ή της ιδιοκτησίας.
- Σημαντικές αλλοιώσεις οφειλόμενες σε άγνωστες αιτίες
- Ένοπλες μάχες
- Φυσικές καταστροφές όπως κατακλυσμοί,

πυρκαγιές, σεισμοί, ηφαιστειακές εκρήξεις, κατολισθήσεις, πλημμύρες και υποθαλάσσιοι σεισμοί.

Η Επιτροπή μπορεί να εντάξει ένα αγαθό στο κατάλογο της Παγκόσμιας Κληρονομιάς σε κίνδυνο, όταν υπάρχουν οι εξής προϋποθέσεις:

- Το αγαθό υπάρχει στον κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς.
- Απειλείται από σοβαρούς και συγκεκριμένους κινδύνους.
- Χρειάζονται τεράστια έργα για την διαφύλαξή του.
- Έχει κατατεθεί αίτηση διαφύλαξής του, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπει η Συνθήκη, από οποιοδήποτε μέλος της Επιτροπής ή της Γραμματείας.

Τα βασικά χαρακτηριστικά που διακρίνουν την "Πολιτιστική Κληρονομιά" είναι:

- Το μνημείο πρέπει να είναι μοναδικό από καλλιτεχνική άποψη ή ένα από τα κορυφαία του δημιουργού του.
- Πρέπει να έχει επηρεάσει σημαντικά κάποια χρονική περίοδο ή κάποιο πολιτιστικό ρεύμα ή να έχει επηρεάσει την

αρχιτεκτονική εξέλιξη ή την αστική πολεοδομία.

- Πρέπει να αποτελεί μοναδική μαρτυρία ή τουλάχιστον βασική ενός χαμένου πολιτισμού.
- Να αποτελεί σημαντικό δείγμα μιας παραδοσιακής εγκατάστασης πληθυσμού ή ενός πρώτου πολιτισμού εξ' αιτίας ανεπανόρθωτου εκφυλισμού.
- Να συνδέεται άμεσα με γεγονότα ή ιδέες και δόγματα Παγκόσμιας σημασίας.

Η Επιτροπή μπορεί επίσης να λάβει υπ' όψιν της, όψιν της, τους ακόλουθους πρόσθετους παράγοντες:

-Την κατάσταση που βρίσκεται το μνημείο σε σχέση με άλλα παρόμοια.

- Δεν λαμβάνονται υπ' όψιν οι προτάσεις που αναφέρονται σε ακίνητα αγαθά και μπορούν να μετατραπούν σε κινητά.

Αντίθετα, όσον αφορά στα "φυσικά αγαθά" τα χαρακτηριστικά τους πρέπει να ανταποκρίνονται σε ένα ή περισσότερους όρους της Συνθήκης, πρέπει να αντιπροσωπεύουν οικοσυστήματα ιδιαίτερης επιστημονικής και αισθητικής σημασίας και να αποτελούν μια φυσική

έκταση όπου όλα τα φυτικά και ζωικά είδη απειλούνται με εξαφάνιση, επίσης αποτελεί κριτήριο αν η φυσική αυτή έκταση, συμπεριλαμβάνει σπουδαία φυσικά φαινόμενα ή συνδέεται άμεσα με βασικά στοιχεία εξέλιξης: για παράδειγμα μια περιοχή που σχηματίστηκε την εποχή των παγετών, πρέπει να περιέχει σημαντικά δείγματα στοιχείων ή ζητημάτων στους πάγους, που αποτέλεσαν σημαντικούς σταθμούς στην ιστορία της εξέλιξης των φυτών. Σήμερα έχει προστεθεί μια νέα κατηγορία υπό προστασία: κατά τη διάρκεια της 17^{ης} σύσκεψης της Επιτροπής για την παγκόσμια κληρονομιά, που έλαβε χώρα στο Παρίσι, τον Ιούλιο του 1994 διατυπώθηκε μια νέα αντίληψη “φυσικών τοπίων ή χωριών” που σύμφωνα με την Επιτροπή μπορούν να αντιπροσωπεύουν συνδυασμένα έργα της Φύσης και του ανθρώπου προβάλλοντας έτσι την εξέλιξη της κοινωνίας αλλά και ανθρώπινες παρεμβάσεις στο φυσικό περιβάλλον, που προκλήθηκαν από τις ανάγκες του ανθρώπου να προστατευθεί από εχθρικά ανθρώπινα ή φυσικά στοιχεία. Τα αγαθά αυτά που αποτελούν ένα νέο κεφάλαιο που συμπεριελήφθη στο κατάλογο της Παγκόσμιας κληρονομιάς, θα πρέπει να επιλέγονται με βάση την Παγκόσμια μοναδική τους

σημασία. Θα πρέπει δηλαδή, να αποδεικνύουν ξεκάθαρα τα γεωπολιτιστικά στοιχεία των περιοχών αυτών που ανταποκρίνονται στα κριτήρια και τους όρους της Φυσικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, που αναφέραμε εκτός της σπουδαιότητας που έγκειται στην προστασία αυτών των μνημείων ή των περιοχών από τη βαθμιαία παρακμή και αλλοίωση, σημαντική είναι και η σχέση διάδρασης ανθρώπου φύσης. Η σχέση ανάμεσα στον άνθρωπο και το περιβάλλον του

Τρεις είναι οι κατηγορίες πολιτιστικών τοπίων που καθορίστηκαν:

- Η πρώτη κατηγορία είναι αυστηρά προσδιορισμένες περιοχές, που δημιούργησε ο άνθρωπος, συμπεριλαμβανομένων κήπων και πάρκων που έγιναν για αισθητικούς λόγους.
- Η δεύτερη κατηγορία, αποτελείται από οικισμούς που εξελίχθηκαν ανάλογα με τις κοινωνικό οικονομικές και διοικητικές ανάγκες αλλά και τις θρησκευτικές και υποδιαιρείται σε δύο κατηγορίες :
- Τον ερειπωμένο οικισμό έτσι όπως εξελίχθηκε

με το πέρασμα του χρόνου και που η ανάπτυξή του, σταμάτησε ξαφνικά ή παρήκμασε σταδιακά. Τα βασικά του χαρακτηριστικά παραμένουν ωστόσο, ορατά.

- Το τωρινό χωριό ή οικισμός και το ρόλο του στη σύγχρονη εποχή που
- συνδέεται όμως στενά με τον παραδοσιακό τρόπο ζωής, και η διαδικασία εξέλιξής του, συνεχίζεται.
- Η Τρίτη και τελευταία κατηγορία περιλαμβάνει τον πολιτιστικό χώρο. Η επιλογή του, στον κατάλογο της Παγκόσμιας Κληρονομιάς, είναι δικαιολογημένη, εφ' όσον στο χώρο αυτό έλαβαν χώρα σπουδαία θρησκευτικά, καλλιτεχνικά και πολιτιστικά γεγονότα. Ο πολιτιστικός αυτός χώρος, για εγγραφή στον κατάλογο της Παγκόσμιας Κληρονομιάς, συχνά περιορίζεται για λειτουργικούς λόγους. Σε κάθε περίπτωση πρέπει όμως να αντιπροσωπεύει στο σύνολό του τον πολιτισμό στον οποίο αναφέρεται. Επιπλέον τα γενικά κριτήρια διατήρησης και

διαχείρισης μπορούν να εφαρμοσθούν και στους πολιτιστικούς αυτούς χώρους.

Επίσης είναι πολύ σημαντικό να ληφθούν σοβαρά υπ' όψιν οι φυσικές και πολιτιστικές αξίες των υποψηφίων περιοχών, ώστε να ετοιμασθούν σωστά οι προτάσεις εγγραφής με τη συνεργασία και την ομόφωνη στήριξη των τοπικών δήμων.

**Τα κριτήρια για την ένταξη στο
Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς.**

**Με ποιο τρόπο αποφασίζεται η εγγραφή μιας τοποθεσίας στον κατάλογο;
Σ' αυτό το τμήμα του dossier παραθέτουμε τα κριτήρια στα οποία πρέπει να βασισθούν
οι φορείς που προωθούν την εγγραφή.**

Από τα κριτήρια της μοναδικότητας, στις ενστάσεις αυθεντικότητας και ακεραιότητας.

Τα κριτήρια εγγραφής των πολιτιστικών αγαθών στον Κατάλογο πρέπει να είναι σύμφωνα με το νόημα των κανόνων που περιέχονται στο πρώτο άρθρο της Συνθήκης, όπου καθορίζεται τι είναι μνημεία, πολιτιστικά συμπλέγματα και τοποθεσίες φυσικού ενδιαφέροντος. Ένα μνημείο, ένας πολιτιστικός χώρος ή τοποθεσία που προτείνονται για εγγραφή στον κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς, θεωρείται παγκόσμιας σημασίας αν η Επιτροπή κρίνει ότι ανταποκρίνονται σε ένα τουλάχιστον από τα κριτήρια που έχουν καθορισθεί. Ειδικότερα, τα αγαθά θα πρέπει.:

- i. Να αντιπροσωπεύουν ένα έργο τέχνης της ανθρώπινης ευρείας
- ii. Να μαρτυρούν σημαντική αλληλεπίδραση κατά τη διάρκεια μιας περιόδου προκαθορισμένης ή ενός συγκεκριμένου πολιτιστικού ρεύματος στην ανάπτυξη της

αρχιτεκτονικής ή της τεχνολογίας, του σχεδιασμού των πόλεων ή την δημιουργία τοπίων.

- iii. Να αποτελεί μια μοναδική μαρτυρία ή τουλάχιστον πολύ σημαντικό στοιχείο μιας πολιτιστικής παράδοσης, ενός υπάρχοντος ή ενός χαμένου πολιτισμού.
- iv. Να αποτελεί παράδειγμα ενός αρχιτεκτονικού ρυθμού ή μιας περιοχής που να διαφωτίζει μια ή κάποιες σημαντικές περιόδους της ανθρώπινης ιστορίας.
- v. Να αποτελεί παράδειγμα της ενασχόλησης του ανθρώπου με τη γη ή την παραγωγή και να προβάλλει παραδοσιακά στοιχεία ενός ή περισσοτέρων πολιτιστικών κυρίως όταν παρουσιάζει **α π ο τ ε λ έ σ μ α τ α** σημαντικών αλλαγών.
- vi. Να συνδέεται άμεσα

με γεγονότα, ζωντανές παραδόσεις και ιδέες ή δοξασίες ή με την Τέχνη και την λογοτεχνία και να έχει ξεχωριστή σημασία παγκοσμίου ενδιαφέροντος.

Το αγαθό πρέπει να ανταποκρίνεται σε μια σειρά κριτηρίων σχετικών με την αυθεντικότητά του, ειδικότερα:

- i. Να είναι αυθεντικό όσον αφορά στην αντίληψή του, στα υλικά του, στο περιβάλλον του, ενώ μια φυσικά τοποθεσία πρέπει να είναι αυθεντική όσον αφορά στα χαρακτηριστικά της και τα στοιχεία που την διακρίνουν. (Η Επιτροπή καθορίζει ότι η ανακατασκευή δεν είναι αποδεκτή ακόμα κι όταν βασίζεται σε πλήρη στοιχεία)

ii. Να έχει νόμιμη προστασία και μηχανισμούς διαχείρισης που να εγγυώνται τη διατήρηση των μνημείων και των πολιτιστικών χώρων. Η ύπαρξη Εθνικής νομοθεσίας για την προστασία των αγαθών αυτών καθώς και των μηχανισμών σχεδιασμού και διαχείρισης, θεωρούνται βασικά στοιχεία του φακέλου υποψηφιότητας. Η διασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής αυτής της νομοθεσίας καθώς και των συμβάσεων για την προστασία των αγαθών και της παράδοσης αλλά και των μηχανισμών διαχείρισής τους είναι απαραίτητα. Επιπλέον, με σκοπό την διαφύλαξη των πολιτιστικών χώρων, ιδιαίτερα εκείνων που δέχονται μεγάλο αριθμό επισκεπτών, το κράτος – μέλος πρέπει να είναι σε θέση να παρουσιάζει όλους τους μηχανισμούς του, σε περίπτωση που αυτό ζητηθεί, που αφορούν στην διαχείριση την προστασία και την πρόσβαση του κοινού

Όσον αφορά στα αστικά συγκροτήματα που είναι υποψήφια για εγγραφή στον Κατάλογο της Παγκόσμιας Κληρονομιάς, πρέπει να αντιστοιχούν τρεις βασικές κατηγορίες:

- i. Τις νεκροπόλεις, αρχαιολογικές μαρτυρίες συνδεδεμένες με ένα παρελθόν που πληρεί τα κριτήρια αυθεντικότητας και που ο έλεγχος διατήρησης τους είναι σχετικά απλός.
- ii. Τις ζωντανές ιστορικές πόλεις που από την φύση τους υπόκεινται σε πολιτιστικές και οικονομικές αλλαγές και συνεπώς η διαδικασία αξιολόγησης των κριτηρίων αυθεντικότητας τους είναι δυσκολότερη.
- iii. Τις νέες πόλεις του εικοστού αιώνα, που συμμετέχουν παραδοσιακά στις δυο προηγούμενες καταστάσεις και που η οργάνωσή τους είναι σύμφωνη με τους νόμους, εφ' όσον παραμένουν γνήσιες αλλά η εξέλιξή τους ήταν κατά μεγάλο μέρος ανεξέλεγκτη.

Για τις νεκροπόλεις δεν υπάρχουν προβλήματα

αξιολόγησης:

Η γενική προσέγγιση των κριτηρίων, που αξιολογεί την μοναδικότητα, επέτρεπε σημαντικές επιλογές που αφορούν στην δομή και τους ρυθμούς αλλά και το πλήθος των μνημείων, καθώς και τις βαθιά χαραγμένες ιστορικές μαρτυρίες. Είναι απαραίτητο να υπογραμμίσουμε την ανάγκη της συνολικής καταγραφής των αρχαίων αστικών τοποθεσιών:

Ένα μνημείο ή ένα μικρό συγκρότημα κτιρίων δεν αρκεί για να αποδειχθούν οι σύνθετες και πολλαπλές λειτουργίες μιας πόλης που εξαφανίσθηκε και για την οποία ελπίζουμε ότι θα διατηρηθεί όλη της η ιστορία και το φυσικό της περιβάλλον.

Για τις ζωντανές ιστορικές πόλεις, οι δυσκολίες είναι μεγαλύτερες και οφείλονται στις αλλαγές που υπέστη ο αστικός ιστός, ιδιαίτερα κατά την διάρκεια της εποχής που ακολούθησε την βιομηχανοποίηση αλλά και την αυξανόμενη αστυφιλία από την περιφέρεια. Η αξιολόγηση των πόλεων γίνεται με βάση την αρχιτεκτονική τους ποιότητα και όχι με αφηρημένα ιστορικά σύμβολα, σύμφωνα με το

κριτήριο IV για την ένταξη πολιτιστικών μνημείων στον κατάλογο της Παγκόσμιας Κληρονομιάς.

Επιπλέον, υπενθυμίζουμε ότι η οργάνωση, η δομή, τα υλικά και αν είναι δυνατόν και οι λειτουργίες του ιστορικού χώρου θα πρέπει να αποτελούν βασικές μαρτυρίες του πολιτισμού στον οποίο αναφέρεται το μνημείο που προτείνεται για ένταξη.

Διακρίνουμε –4– βασικές περιπτώσεις:

- i. Αντιπροσωπευτικές πόλεις μιας εποχής ή ενός πολιτισμού που διατηρήθηκαν σχεδόν ακέραιες και δεν υπέστησαν παρεμβάσεις ή σημαντικές αλλαγές. Σ' αυτήν την περίπτωση, το μνημείο ταυτίζεται με το σύνολο πόλης – περιβάλλοντος και πρέπει να προστατεύεται αυστηρά.
- i. Πόλεις που εξελίχθηκαν αλλά διατήρησαν χαρακτηριστικά στοιχεία στο πλαίσιο μιας ιδιαίτερης φυσικής τοποθεσίας, μια οργάνωση του χώρου και των χαρακτηριστικών δομών των επόμενων φάσεων της ιστορίας τους. Σ' αυτήν την περίπτωση, το ιστορικό κομμάτι, σαφώς περιορισμένο, υπερισχύει του περιβάλλοντος χώρου.

iii. Τα “ιστορικά κέντρα”
I. “που καλύπτουν ακριβώς την περίμετρο της αρχαίας πόλης, η οποία περιβάλλεται σήμερα από την σύγχρονη πόλη. Σ' αυτή την περίπτωση, ορίζεται επακριβώς το μνημείο που πρόκειται να ενταχθεί στον κατάλογο, στις ιστορικές του διαστάσεις και προβλέπεται η κατάλληλη διαχείριση του περιβάλλοντος χώρου.

I. Συνοικίες, τομείς και χώροι που αποτελούν δείγμα μιας ιστορικής πόλης. Σ' αυτή την περίπτωση η περιοχή και τα κτίρια θα πρέπει να αποδεικνύουν επαρκώς τμήματα που εξαφανίσθηκαν καθώς και τη σύμφωνη σχέση τους με την ιστορία. Η εγγραφή των ιστορικών κέντρων και των αρχαίων συνοικιών συνιστάται όποτε η πυκνότητα και η ποιότητα των μνημείων αποκαλύπτουν άμεσα αρκετά χαρακτηριστικά μιας πόλης εξαιρετικού ενδιαφέροντος. Αποτρέπεται να γίνονται προτάσεις εγγραφής μεμονωμένων μνημείων που δεν αποτελούν ένα ακριβές δείγμα του κοινωνικού ιστού.
Αντίθετα, μπορούν να κατατίθενται προτάσεις εγγραφής που αφορούν περιορισμένες κατασκευές στο χώρο, οι οποίες επηρέασαν πολύ την αστική ιστορία. Σ' αυτές τις περιπτώσεις,

είναι καλό να υπογραμμίζεται ότι η εγγραφή αφορά βασικά ένα μνημείο διακοσμητικό της πόλης. Κατά τον ίδιο τρόπο αν ένα μνημείο αποτελεί σύμβολο Παγκόσμιας αξίας και βρίσκεται σε έναν υποβαθμισμένο αστικό χώρο, πρέπει να προστατεύεται άμεσα και η εγγραφή του πραγματοποιείται χωρίς ειδικές αναφορές στην πόλη.

Είναι δύσκολο να κρίνουμε την ποιότητα των σύγχρονων πόλεων και η ιστορία είναι αυτή που θα δείξει ποιες έχουν πραγματική σημασία. Συμπερασματικά, με τα σημερινά δεδομένα, είναι πιο αποδεκτά αστικά συγκροτήματα μικρομεσαίων διαστάσεων παρά εκείνα μεγάλων μητροπόλεων για τις οποίες είναι πολύ δυσκολότερη συλλογή απαιτητών πληροφοριών.

Η εγγραφή στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς, απαιτεί μια σειρά νομοθετικών και διοικητικών μέτρων που εγγυώνται την προστασία του πολιτιστικού συνόλου και του περιβάλλοντος χώρου.

Επίσης απαιτεί την συνειδητοποίηση του τοπικού πληθυσμού. Χωρίς την ενεργό συμμετοχή του οποίου, όλες οι προσπάθειες προστασίας θα ήταν μάταιες.

Όσον αφορά στα φυσικά τοπία, η επιτροπή ακολουθεί τις βασικές αρχές για την εγγραφή

στο κατάλογο της Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Το φυσικό πολιτιστικό τοπίο αντιπροσωπεύει το συνδυασμό έργου ανθρώπου – φύσης. Αυτό δείχνει την εξέλιξη της κοινωνίας και των ανθρώπινων δραστηριοτήτων μέσα στο χρόνο, στα όρια και την επιρροή του φυσικού περιβάλλοντος και των κοινωνικών, οικονομικών και πολιτιστικών δυνάμεων, εσωτερικών και εξωτερικών, που ακολούθησαν.

Τα πολιτιστικά τοπία θα πρέπει να επιλέγονται με βάση την παγκόσμια ξεχωριστή τους αξία και την ακριβή τους γεωπολιτιστική θέση αλλά και την μοναδικότητά τους στην ανάδειξη βασικών και ιδιαίτερων στοιχείων της περιοχής τους. Ο όρος πολιτιστικό τοπίο συμπεριλαμβάνει μια μεγάλη ποικιλία ανθρώπινων εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων σε σχέση με το φυσικό περιβάλλον. Συγκεκριμένες τεχνικές χρήσης της γης, μέσα στα ανάλογα όρια του φυσικού περιβάλλοντος που αυτές αναπτύχθηκαν, καθώς και μια ιδιαίτερη πνευματική σχέση με την φύση. Η προστασία των φυσικών τοπίων μπορεί να συμβάλει στις σύγχρονες τεχνικές ανάπτυξης και εκμετάλλευσης της γης, διατηρώντας ή βελτιώνοντας την φυσική σημασία του τοπίου. Η μόνιμη αναφορά σε παραδοσιακούς τρόπους εκμετάλλευσης της γης,

υποστηρίζει την βιοποικιλότητα σε πολυάριθμες περιοχές του κόσμου. Η περιφρούρηση των παραδοσιακών φυσικών και πολιτιστικών τοποθεσιών, συμβάλλει επομένως και στη διατήρηση της βιοποικιλότητας.

Οι πολιτιστικές της τοποθεσίες χωρίζονται σε τρεις μεγάλες κατηγορίες:

- i. Οι περιοχές που δημιούργησε ο άνθρωπος και περιλαμβάνουν πάρκα, κήπους για αισθητικούς και θρησκευτικούς λόγους.
- ii. Η δεύτερη κατηγορία αποτελείται από τοποθεσίες που εξελίχθηκαν μέσα από οικονομικές, κοινωνικές, διοικητικές και θρησκευτικές διαδικασίες και έλαβαν την τωρινή τους μορφή ανάλογα με το φυσικό περιβάλλον. Αυτές οι τοποθεσίες υποδιαιρούνται σύμφωνα με την μορφή και την σύνθεσή τους σε δύο υποκατηγορίες:
 1. Ερειπωμένες περιοχές που η εξέλιξή τους σταμάτησε απότομα ή βίαια σε

κάποια στιγμή στο παρελθόν, αλλά βασικά τους χαρακτηριστικά παραμένουν ορατά.

2. Ένας τόπος ζωντανός, είναι ένας τόπος που διατηρεί ενεργό ρόλο στη σύγχρονη κοινωνία και συνδέεται με τον παραδοσιακό τρόπο ζωής και τις εξελικτικές διαδικασίες που συνεχίζονται.

iii Η τελευταία κατηγορία περιλαμβάνει το πολιτιστικό τοπίο του οποίου η ένταξη στο κατάλογο της παγκόσμιας κληρονομιάς δικαιολογείται από τη σημαντική συμβολή του σε καλλιτεχνικά, θρησκευτικά και πολιτιστικά δρώμενα.

Ο πολιτιστικός χώρος που εντάσσεται στον κατάλογο της παγκόσμιας κληρονομιάς, περιορίζεται στο φυσικό και λειτουργικό του πλαίσιο.

Γενικά, πρέπει να αντιπροσωπεύεται το σύνολο των πολιτιστικών περιοχών και να μην παραλείπεται ο προσδιορισμός επιμηκών περιοχών οι οποίες είναι σημαντικές για τις μεταφορές και τις επικοινωνίες.

Τα γενικά κριτήρια για την διατήρηση και την διαχείριση, μπορούν να εφαρμοσθούν και στους πολιτιστικούς χώρους.

Είναι σημαντικό να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις φυσικές και πολιτιστικές αξίες της υποψήφιας περιοχής και η πρόταση ένταξης να γίνει με την συνεργασία και την συμφωνία των τοπικών Δήμων.

Δεν θα πρέπει να αποκλείεται η ένταξη και άλλων σημαντικών τοποθεσιών ως προς τον πολιτισμό και την φύση αλλά η σημασία τους θα πρέπει να ανταποκρίνεται στις δύο κατηγορίες των κριτηρίων. Όπως καθορίζεται από το άρθρο 2 της Συνθήκης για την Παγκόσμια Κληρονομιά

σαν φυσική Κληρονομιά θεωρούνται φυσικοί και βιολογικοί σχηματισμοί, Παγκόσμιας σημασίας από αισθητικής και επιστημονικής πλευράς, γεωλογικοί σχηματισμοί και περιορισμένες περιοχές που αποτελούν τον φυσικό χώρο ζώων και φυτών που απειλούνται, αλλά και φυσικές εκτάσεις και βιότοποι. Ένα πολιτιστικό ή φυσικό αγαθό που προτείνεται για ένταξη στον κατάλογο της Παγκόσμιας Κληρονομιάς, θεωρείται Παγκόσμιας σημασίας όταν η Επιτροπή κρίνει ότι αυτό ανταποκρίνεται σε ένα τουλάχιστον από τα κριτήρια.

Συνεπώς το αγαθό θα πρέπει:

- i. Να αποτελεί παράδειγμα, ως επί το πλείστον αντιπροσωπευτικό, των μεγάλων φάσεων

της ιστορίας του πλανήτη μας, εφ' όσον αποδεικνύει ύπαρξη ζωής στις διάφορες γεωλογικές φάσεις ή περιέχει σημαντικά γεωμορφολογικά ή φυσιογραφικά στοιχεία.

- ii. Να αποτελεί δείγμα, ως επί το πλείστον αντιπροσωπευτικό, των οικολογικών και βιολογικών διαδικασιών που διεξάγονται.
- iii. Να περιλαμβάνει σημαντικά στοιχεία που αφορούν στην εξέλιξη και την ανάπτυξη των οικοσυστημάτων και διαφόρων ομάδων φυτών και ζώων της ξηράς, παράκτιων, υδροβίων και θαλάσσιων.
- iv. Να αντιπροσωπεύει φυσικά φαινόμενα και περιοχές φυσικού κάλους, ιδιαίτερης αισθητικής σημασίας.
- v. Να περιλαμβάνει τις πλέον αντιπροσωπευτικές και σημαντικές φυσικές εκτάσεις για την διατήρηση της βιοποικιλότητας, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων όπου επιζούν είδη που απειλούνται και έχουν ιδιαίτερη και παγκόσμια σημασία από επιστημονικής πλευράς,

αλλά πρέπει κυρίως, να ανταποκρίνονται στις ακόλουθες καταστάσεις ακεραιότητας:

- i. Οι τοποθεσίες θα πρέπει να έχουν το σύνολο ή την πλειοψηφία των συνδετικών στοιχείων που αλληλεξαρτώνται σχετιζόμενα με την φύση έτσι μια περιοχή της εποχής των παγετώνων πρέπει να περιέχει παγετώνες, εκτάσεις καλυμμένες από πάγους ή χιόνι, τα τυπικά δείγματα διάβρωσης, εναποθέσεις και φυτικές καλλιέργειες. Σε περιπτώσεις ηφαιστειακών εδαφών, η σειρά της ροής της λάβας, θα πρέπει να είναι ολοκληρωμένη και όλα ή η πλειοψηφία των πετρωμάτων των εκρήξεων, θα πρέπει να αντιπροσωπεύονται.
- ii. Οι τοποθεσίες, θα πρέπει εξάλλου να περιέχουν, τα απαραίτητα στοιχεία που θα προβάλουν τις βασικές διαδικασίες που συνετέλεσαν επί μακρόν στη διατήρηση των οικοσυστημάτων και των βιοποικιλότητων τους. Έτσι, για μια περιοχή τροπικών δασών, θα πρέπει να συμπεριληφθούν οι υψομετρικές διαφορές σε σχέση με το επίπεδο της θάλασσας, των τοπογραφικών τροποποιήσεων και των

τύπων του εδάφους, των υδροφόρων συστημάτων και της φυσικής αναμόρφωσης κατά τον ίδιο τρόπο ένας κοραλλιογενής σχηματισμός θα πρέπει να περιλαμβάνει φύκια, καθώς και άλλα σχετικά φυτικά οικοσυστήματα που ρυθμίζουν τα αποθέματα τροφής και ιζημάτων.

βιογεωγραφικών συστημάτων που εξετάζονται. Έτσι, σε μια τροπική σαβάνα θα πρέπει να συνυπάρχουν ζώα φυτοφάγα και φυτά που εξελίχθησαν παράλληλα, ένα νησιώτικο οικοσύστημα θα πρέπει να διαθέτει εκτάσεις για την διατήρηση της ενδημικής βιοποικιλότητας, εκεί όπου βρίσκεται μεγάλος αριθμός ειδών που απειλούνται, οι τοποθεσίες θα πρέπει να είναι αρκετά μεγάλες ώστε να διαθέτουν τις κατάλληλες εκτάσεις για την επιβίωση αυτών των ειδών. Στην περίπτωση μεταναστευτικών ειδών, οι χώροι αναπαραγωγής και διαμονής τους, καθώς και η πορεία που ακολουθούν, θα πρέπει να περιφρουρούνται και να προστατεύονται κατάλληλα. Οι διεθνείς Συνθήκες, για να εξασφαλίσουν την προστασία των μεταναστευτικών ειδών και των θαλάσσιων πτηνών, θέσπισαν ειδικές συμφωνίες

ικανές να εγγυηθούν την διαδικασία αυτή.

iii. Οι τοποθεσίες θα πρέπει να έχουν ξεχωριστή αισθητική σημασία και τα φυσικά τους χαρίσματα να έχουν την ανάγκη περιφρούρησης. Έτσι, ένας καταρράκτης που έχει αισθητική σημασία, προστατεύεται, μαζί με την λεκάνη που τον τροφοδοτεί.

iv. Οι τοποθεσίες θα πρέπει να περιέχουν φυσικές εκτάσεις απαραίτητες για την διατήρηση μεγάλης ποικιλίας ζώων και φυτών, χαρακτηριστικών των περιοχών και των

v. Οι περιοχές θα πρέπει να εντάσσονται σε θεσμικό και νομοθετικό πλαίσιο μακράς διάρκειας. Τα όρια της τοποθεσίας θα πρέπει να καθορίζονται ανάλογα με τις εκτάσεις που διαμένουν τα σπάνια είδη, αλλά και τα φυσικά φαινόμενα που αιτιολογούν την πρόταση ένταξης στον Κατάλογο Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Τα όρια αυτά θα πρέπει να περιλαμβάνουν και τις προσκείμενες περιοχές στην ζώνη του κυρίως ενδιαφέροντος. Τα όρια που προτείνονται μπορούν να συμπίπτουν με μια υπάρχουσα ή υπό σχεδιασμό

προστατευμένη περιοχή όπως ένας Εθνικός Δρυμός ή Πάρκο. Όταν μια τέτοια περιοχή διαχειρίζεται από περισσότερους φορείς είναι δυνατόν ένα μόνο τμήμα να ανταποκρίνεται στα κριτήρια, τα άλλα τμήματα μπορούν να έχουν σημαντικό διαχειριστικό ρόλο. Για παράδειγμα, σε μια προστατευμένη περιοχή είναι δυνατός μόνο το κεντρικό τμήμα της να ανταποκρίνεται στα κριτήρια προδιαγραφών. Έτσι οι γύρω περιοχές, γίνονται ζώνες προστασίας της περιοχής που εντάσσεται στον κατάλογο.

vi. Οι περιοχές θα πρέπει να είναι σημαντικές για την διατήρηση της βιοποικιλότητας. Σύμφωνα με την νέα συνθήκη για την βιοποικιλότητα, καθορίζεται ότι περιλαμβάνονται ζώνες οργανισμοί στα οικοσυστήματα ξηράς, της θάλασσας, των ποταμιών και λιμνών καθώς και τα οικολογικά σύνολο στα οποία ανήκουν. Μόνο οι πλέον ιδιαίτερες περιοχές από βιολογικής πλευράς μπορούν να πληρούν τα κριτήρια ii και iv. Μια τοποθεσία μπορεί να ενταχθεί στον κατάλογο της Παγκόσμιας Κληρονομιάς όταν ανταποκρίνεται σε ένα από τα τέσσερα κριτήρια ή στους όρους της ακεραιότητας.

Η Πολιτιστική περιοχή των Ιωαννίνων.

Είναι η πλέον ένδοξη πρωτεύουσα της περιφέρειας της Ηπείρου.

Περιτριγυρισμένη από επιβλητικά βουνά, είναι χτισμένα στις όχθες μιας υπέροχης λίμνης. Η πόλη των Ιωαννίνων υπήρχε σπουδαίο κέντρο από αιώνες και επισκέφτηκε από διάσημους ταξιδιώτες.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΘΕΣΗ

Η νομαρχία των Ιωαννίνων είναι η μεγαλύτερη από τις τέσσερις που αποτελούν το γεωγραφικό διαμέρισμα της Ηπείρου, τόσο όσον αφορά στον πληθυσμό (158.198 κάτοικοι) όσο και στην έκταση (4.890 τετρ. χιλ.). Βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα της Ηπείρου και συνορεύει προς Βορρά με την Αλβανία, ανατολικά με τη νομαρχία της Καστοριάς και των Γρεβενών, νοτιοανατολικά με τη νομαρχία Τρικάλων (Θεσσαλίας) προς Νότο με τις νομαρχίες της Άρτας και της Πρέβεζας και τελικά δυτικά με την νομαρχία Θεσπρωτίας (οι τελευταίες τρεις νομαρχίες αποτελούν μαζί τη νομαρχία των Ιωαννίνων, την Ήπειρο).

Η νομαρχία Ιωαννίνων χωρίζεται σε τέσσερις περιοχές:

Την επαρχία Δωδώνης με πρωτεύουσα τα Ιωάννινα που

είναι και πρωτεύουσα όλης της Ηπείρου, την επαρχία της Κόνιτσας με πρωτεύουσα την ομώνυμη πόλη, την επαρχία Μετσόβου με πρωτεύουσα το Μέτσοβο και τελικά την επαρχία Πωγωνίου με πρωτεύουσα το Δελβινάκι.

Η περιοχή των Ιωαννίνων είναι η πλέον ορεινή της Ελλάδας, αφού το μεγαλύτερο μέρος της καλύπτεται από την οροσειρά της Πίνδου στην οποία ανήκουν πολύ ψηλά βουνά όπως ο Τσαμαντάς (ή Μουργκάνα, 1806 μ), ο Μακρύκαμπος: (1672 μέτρα), η Μερόπη (ή Δούσκος) και ο Γράμμος (2637 μ) καλυμμένος από έλατα, πεύκα και βελανιδιές, η Τύμφη (ή Πάπιγκο ή Γκαμήλα) – 2494 μέτρα, δίχως δέντρα, χρησιμεύει μόνο σαν ορεινό βοσκοτόπι, το Μιτσικέλι στα βορειοανατολικά (1809 μέτρα) ανάμεσα στον Άραχθο και το όρος Μερόπη, τον αυχένα της

Κατάρας και τα βουνά Λάκμος (ή Περιστέρι) και Αθαμανικά προς την Θεσσαλία, ενώ προς τις νομαρχίες της Πρέβεζας και της Θεσπρωτίας υπάρχουν τα βουνά Ξεροβούνι, Θεσπρωτικό ή Κρουέντα, Αετοράχη, ο Κασιδιάρης και το βουνό Τόμαρος (ή Ολύτσικα), όπου βρισκόταν το μαντείο της Δωδώνης.

Οι κυριότεροι ποταμοί του νομού είναι: Ο Αώος που πηγάζει από την περιοχή του Μετσόβου και μετά από μια διαδρομή 250 χιλιομ. Εκβάλλει στην Αδριατική θάλασσα, ο παραπόταμος του Αώου, Σαραντάπορος, ο Άραχθος που πηγάζει επίσης από την περιοχή του Μετσόβου και εκβάλλει στον Αμβρακικό κόλπο μετά από μια διαδρομή 143 χιλιομέτρων, ο Καλαμάς που πηγάζει από το όρος Μερόπη και εκβάλλει στο στενό της Κέρκυρας και ο Λούρος γνωστός για το φράγμα που

είναι σημαντικό όχι μόνο για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας αλλά και για την άρδευση της περιοχής.

Το κλίμα του νομού των Ιωαννίνων είναι κυρίως ηπειρωτικό και ως επί το πλείστον βροχερό. Υπάρχουν ελάχιστες κοιλάδες μεταξύ των οποίων η πιο σημαντική, είναι εκείνη των Ιωαννίνων.

Μεγάλο μέρος του νομού Ιωαννίνων και ιδιαίτερα οι περιοχές Ζαγορίου και Μετσόβου καλύπτονται από δάση πεύκων, ελατών, βελανιδιών και από οξιές και καστανιές, που προμηθεύουν άριστη ξυλεία. Η αλιεία είναι αναπτυγμένη στη λίμνη Παμβώτιδα, και στους ποταμούς Άραχθο, Αώο, Λούρο, Θύμιδα (Καλαμάς) και Βοϊδομάτη. Η βιομηχανία περιορίζεται σε λίγα εργοστάσια γαλακτοκομικών προϊόντων στα Ιωάννινα και το Μέτσοβο, και μερικές μονάδες επεξεργασίας μαρμάρου και ξύλου. Υπάρχουν ακόμα λίγες μονάδες επεξεργασίας και τυποποίησης αγροτικών προϊόντων στον τομέα φρουτολαχανικών. Τα Ιωάννινα είναι επίσης γνωστά για την παραδοσιακή χειροποίητη λαϊκή τέχνη, και ιδιαίτερα όμορφα είναι τα λεπτοδουλεμένα

αργυρά αντικείμενα αλλά και εκείνα από σκαλισμένο ξύλο καθώς και υφάσματα.

Η Ιστορία των Ιωαννίνων.

Η ονομασία της πόλης οφείλεται, σύμφωνα με τις πιο έγκυρες θεωρίες, είτε στο μοναστήρι του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου χτισμένο στην παλιά πόλη, μέσα στο κάστρο που βρίσκεται στην ανατολική πλευρά της πόλης και εισχωρεί στην λίμνη σαν μια μικρή χερσόνησος, είτε στον Ιωάννη, γιο του Αλέξιου Κομνηνού που ήταν ο πρώτος ιδρυτής της πόλης.

Ωστόσο, ο Η. Φιλέντας στο έργο του "Ελληνική γλωσσολογία και γλωσσογραφία" – Αθήνα 1927, υποστηρίζει ότι το όνομα Γιάννενα (Ιωάννινα) προέρχεται από την αραβική λέξη "Άζαη" και ακολούθως την χρησιμοποίησαν οι Τούρκοι σαν τίτλο αξιώματος στην τοπική Διοίκηση.

Η πόλη των Ιωαννίνων ιδρύθηκε για πρώτη φορά στην εποχή του αυτοκράτορα Ιουστινιανού, τον 6^ο αιώνα. Οι πρώτες γραπτές μαρτυρίες για την ύπαρξη της "Αλεξιάδα" αναφέρεται στη κατάκτηση των Ιωαννίνων από τους Νορμανδούς του

Βοημούνδου, οι οποίοι οχύρωσαν έπειτα την πόλη ενισχύοντας τα τείχη της και έσκαψαν μια βαθιά τάφρο, περιμετρικά.

Στα 1204 μ.χ ο Μιχαήλ Άγγελος Κομνηνός, ίδρυσε το "Δεσποτάτο της Ηπείρου" με πρωτεύουσα τα Ιωάννινα, ενώ μετά το θάνατό του, πρωτεύουσα του Δεσποτάτου μεταφέρθηκε στην Άρτα. Τελευταίος άρχοντας του Δεσποτάτου της Ηπείρου, ήταν ο Θωμάς ο 1^{ος} από την δυναστεία των Αγγέλων – Κομνηνών και έπειτα η πόλη των Ιωαννίνων πέρασε στην Βυζαντινή αυτοκρατορία υπό τον Ανδρόνικο τον ΙΙ. Έπειτα, η πόλη κατακτήθηκε από τον Βασιλιά της Σερβίας Στέφανο Dusan (1339) και αργότερα πέρασε στην εξουσία του Σέρβου Praludovic (1367 – 1411) και τον Καρόλου Τόκου της Κεφαλληνίας (1411 – 1421).

Οι ακατάπαυστες διαμάχες μεταξύ των διαδόχων του τελευταίου, οδήγησαν στην κατάκτηση της πόλης από τους Τούρκους με επικεφαλής τον Σινάν Πασά (1431). Η πρώτη απόπειρα απελευθέρωσης από τον τουρκικό ζυγό οργανώθηκε από τον επίσκοπο Τρίκκης Διονύσιο στα 1611. Το κίνημα αυτό όμως

καταστάθηκε και οι συνέπειες ήταν να καταργηθούν τα λυγιστά προνόμια που είχαν παραχωρηθεί, όπως για παράδειγμα το απαραβίαστο των φεουδαρχικών θεσμών. Η αναπόφευκτη εισβολή και εγκατάσταση των Τούρκων εντός των τειχών, είχε σαν συνέπεια την επέκταση της πόλης γύρω από τα τείχη και την ανάπτυξη κατεργασίας δερμάτων και αργυρών ειδών αλλά και γενικότερα του εμπορίου, εκ μέρους μιας πολύ δυνατής αστικής τάξης στον οικονομικό τομέα. Η παράδοση της αργυροχοΐας συνεχίστηκε μέχρι τα τέλη του 19^{ου} αιώνα ήταν τότε που ο Αθανάσιος Τσιμούρας και ο Γ. Μπάφας με έδρα τους το χωριό Καλαρυτές, δημιούργησαν εμπορικούς οίκους σ' όλα τα μεγάλα Ευρωπαϊκά κέντρα (Βενετία, Βιέννη, Λιβόρνο). Η πόλη των Ιωαννίνων, γνώρισε μεγάλη πολιτιστική και οικονομική άνθηση: Έτσι έχουμε την Ακαδημία της μόνης Φιλανθρωπηνών, που βρισκόταν στο νησάκι της λίμνης και λειτούργησε μέχρι το 1642, την Νέα Ακαδημία του Επιφάνιου Ηγούμενου (1648), την Μεγάλη Ακαδημία του Εμμανουήλ Γκιούμα (1677), όπου δίδασκε ο μεθόδιος ο Ανθρακίτη, την Βαλάνειο Ακαδημία

(1723 – 1820) και τις Ακαδημίες: Μαρούτσιο (1742 – 1797), Καπλάνειο (1805 – 1828), και την Ζωσιμαΐα (1829 – 1929) όπου δίδαξαν ο Ευγένιος Βούλγαρης, ο Αθαν. Ψαλλίδας, και άλλοι μεγάλοι Έλληνες Δάσκαλοι, πατέρες του Ελληνικού Διαφωτισμού. Το 1788, η περιοχή των Ιωαννίνων, πέρασε στην εξουσία του πασιγνώστου για τις δολοπλοκίες του Αλή – Πασά του Τεπελευλή, οποίος αφού εξασφάλισε την Εύνοια του Σουλτάνου της Κων/πολης, επέκτεινε την εξουσία του και σε περιοχές εκτός της Ηπείρου, όπως τη Θεσσαλία, την Αιτωλία, την Ακαρνανία και την Πελοπόννησο. Ο Αλή – Πασάς είχε εμπνευσθεί την ίδρυση ενός ισχυρού Ελληνοαλβανικού κράτους και γι' αυτό στηριζόταν στους Έλληνες (παραχωρώντας εκ νέου κάποια προνόμια), που βασιζόνταν στις αρχές και τα ιδανικά του Διαφωτισμού και της Γαλλικής Επανάστασης.

Από την άλλη μεριά, πολλά μέλη της πατριωτικής εταιρείας, προερχόμενα από την αυλή του Αλή Πασά παρότρυναν τον κόσμο σε εξέγερση, για την απελευθέρωση από τον

Οθωμανικό ζυγό. Έτσι, η αυλή του Αλή Πασά υπήρξε το κατάλληλο περιβάλλον για να αναδειχθούν οι μεγάλοι Έλληνες οπλαρχηγοί που πρωταγωνίστησαν στην Επανάσταση του 1821 για την Ανεξαρτησία, όπως ήταν ο Γεώργιος Καραϊσκάκης, ο Μάρκος Μπότσαρης, ο Οδυσσέας Ανδρούτσος. Από το ίδιο περιβάλλον πέρασαν κι άλλες μεγάλες προσωπικότητες με ανήσυχο πνεύμα όπως οι Οικονόμου, Νούτσος, Κωλέτιης, Βηλαράς και άλλοι. Όταν ο Σουλτάνος Μαχμούτ 2^{ος} πληροφορήθηκε τα σχέδια του Αλή Πασά, τον κατηγορήσε για εσχάτη προδοσία και τον καταδίωξε. Τελικά ο Αλή Πασάς αποκεφαλίστηκε από τον Χουρσίτ Πασά στα κελιά της μονής του Αγ. Παντελεήμονος που βρίσκεται στο νησάκι της λίμνης. Με την Συνθήκη του Βερολίνου (1878), τα Ιωάννινα πέρασαν στην Ελλάδα, αλλά η πόλη απελευθερώθηκε οριστικά στις 21 Φεβρουαρίου 1913, μετά από βίαιες μάχες στους λόφους γύρω από το Μπιζάνι. Η πόλη των Ιωαννίνων γέννησε μεγάλους Εθνικούς ευεργέτες όπως οι Ζωσιμάδες, οι Γκιουμέοι, ο Βαλλάνος, ο Αθαν.

Τσακάλογ (ιδρυτής της Φιλ. Εταιρείας), ο Γ. Σταύρος (ιδρυτής της Εθνικής Τράπεζας) και υπήρξε η γενέτειρα του πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Ανθιμου και του ποιητή Βηλαρά.

Η σημερινή πόλη

Η πόλη είναι χτισμένη αμφιθεατρικά, κατά μήκος της λίμνης Παμβώτιδας σε υψόμετρο 500 μ. από το επίπεδο της θάλασσας. Τα κυριότερα μνημεία είναι το τζαμί του Ασλάν – Πασά στο βόρειο – ανατολικό τμήμα του κάστρου, πάνω στον ψηλότερο λόφο και στο οποίο σήμερα βρίσκεται το Δημοτικό – Ιστορικό μουσείο, όπου εκτίθενται αντικείμενα από την αρχαϊκή αλλά και την σύγχρονη ιστορική περίοδο της Ηπείρου, αντικείμενα καθημερινής ζωής από την εποχή της Τουρκοκρατίας καθώς και πλούσια συλλογή όπλων από τον πόλεμο της ανεξαρτησίας, μεταξύ των οποίων το δαμασκηνό γιαταγάνι του Γεωργίου καρά. Σήμερα τα Ιωάννινα περνούν μια περίοδο σχετικής Ηρεμίας και μετά τους δυο πολέμους, η πόλη αναπτύχθηκε προς τα νοτιοδυτικά, διατηρώντας σταθερούς δεσμούς με τις παραδοσιακές τεχνικές κατασκευές κατοικιών και τα αισθητικά χαρακτηριστικά της

μικρής πόλης που βρίσκεται εντός των τειχών, πράγματι, επικρατεί η διώροφη ή τριώροφη κατοικία με κεραμοσκεπή. Στο εσωτερικό των κατοικημένων περιοχών, διατηρήθηκαν αρκετοί χώροι πρασίνου, γεγονός που συμβάλει αισθητικά στο υψηλό και ποιοτικό επίπεδο ζωής. Οι κύριες οικονομικές δραστηριότητες δεν έχουν αλλάξει: Αλιεία, λαϊκή τέχνη και τουρισμός, ενώ στα τέλη της δεκαετίας του '70 και στις αρχές του '80 εμφανίσθηκαν κάποιες βιοτεχνίες και δομές ελαφράς βιομηχανίας που όμως, σεβάστηκαν τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά της πόλης. Το αστικό κέντρο θα μπορούσε να χαρακτηριστεί σαν αρμονικό και ομοιόμορφο δομημένο συγκρότημα, στο οποίο ξεχωρίζουν τρεις μεγάλες κατηγορίες αστικών περιοχών: Η εντός των τειχών πόλη (αρχικός πυρήνας της πόλης μαζί με τον οικισμό του νησιού), η συμπαγής πόλη που αναπτύχθηκε γύρω από την εντός των τειχών πόλη και τελικά τα αστικά συγκροτήματα που οικοδομήθηκαν στις παρυφές της πόλης και επεκτάθηκαν μέχρι τις καλλιεργήσιμες εκτάσεις προς τα βόρεια και κυρίως τα νότια της πόλης.

Η Ιστορική και Πολιτιστική Κληρονομιά

Η εντός των τειχών πόλη (το κάστρο), έχει πρόσβαση από τη δυτική πλευρά των τειχών και αποτελεί μοναδικό δείγμα στον κόσμο συνδυασμού διαφορετικών Πολιτισμών. Στον Ελληνικό Πολιτισμό αντιπαράθεται εκείνος των Τούρκων, οι οποίοι κατείχαν την πόλη μέχρι τον πρώτο Παγκόσμιο πόλεμο. Οι αρχιτεκτονικοί ρυθμοί στο κάστρο ποικίλουν, ενώ είναι εμφανές οι επιρροές διαφορετικών πολιτισμών. Παρατηρώντας μια Ελληνική εκκλησία που τα χαρακτηριστικά της διατηρήθηκαν ακέραια, μπορεί κανείς στρέφοντας το βλέμμα, να συναντήσει ένα καλοδιατηρημένο τζαμί. Το κάστρο αποτελείται από ένα τμήμα κατοικιών και από ένα τμήμα που υποδιαιρείται σε δύο ακροπόλεις, οι οποίες χαρακτηρίζονται από τζαμιά που χρησιμοποιήθηκαν πρώτα για θρησκευτικούς λόγους και ύστερα σαν μουσεία ή πολιτιστικά κέντρα. Στο εσωτερικό της πόλης αυτής είναι διάσπαρτα διάφορα κτίρια που κάποτε ήταν κουζίνες, βιβλιοθήκες, στρατόπεδα και σχολές, λιτού ρυθμού και διακόσμου που φανερώνουν, όμως, συγκεκριμένες επιρροές. Τμήμα των τειχών παρουσιάζει σοβαρές ζημιές και και συνε-

πως είναι αναγκαίες κάποιες επεμβάσεις για την συντήρησή τους.

Η Φυσική Κληρονομιά

Η φυσική τοποθεσία των Ιωαννίνων παρουσιάζει μεγάλη ποικιλομορφία. Ξεκινώντας από ανατολικά, όπου τα ψηλά βουνά είναι χιονισμένα όλο το χρόνο, φθάνουμε σύντομα σε καταπράσινες εκτάσεις από πεύκα και βελανιδιές. Κατεβαίνοντας προς τη λίμνη, συναντάμε μια σειρά από κοιλάδες χαραγμένες από χρόνια από τα ποτάμια που τις διασχίζουν ενώ η βλάστηση που επικρατεί είναι θαμνώδης. Στους λόφους και τις πλαγιές κυριαρχούν τα κλήματα και τα ελαιόδεντρα καθώς και η τυπική μεσογειακή βλάστηση. Τα φυσικά στοιχεία που παρουσιάζουν μεγαλύτερο ενδιαφέρον βρίσκονται στην περιοχή γύρω από τη λίμνη. Πράγματι, η περιοχή που εκτείνεται από τα βορειοανατολικά στα νοτιοανατολικά τμήματα της λίμνης αποτελείται από εκτάσεις υγρές και ελώδεις, όπου ευδοκίμει πλούσια χλωρίδα η οποία παρέχει καταφύγιο σε πολλά είδη ζώων. Επιπλέον στο νησάκι της λίμνης συνυπάρχουν η υγρή περιοχή στα δυτικά, ένας πράσινος πνεύμονας στο κέντρο που αποτελείται από χαμηλή και θαμνώδη βλάστηση και η κατοικημένη περιοχή που αποτελεί τον αρχικό πυρήνα της

πόλης. Ιδιαίτερη αναφορά αξίζουν οι καλλιέργειες κατά μήκος των ακτών της λίμνης και η φυσική βλάστηση που παρουσιάζει μεγάλη πυκνότητα αφού αρδεύεται από τα φυσικά κανάλια.

Το πολιτιστικό τοπίο: Πως ανταποκρίνεται στα κριτήρια του καταλόγου για την Παγκόσμια Κληρονομιά.

Μια τοποθεσία μπορεί να συμπεριληφθεί στον κατάλογο για την Παγκόσμια Κληρονομιά, όταν ανταποκρίνεται στα ζητούμενα και τους όρους που έχουν καθορισθεί από την Επιτροπή που είναι αρμόδια.

Ποια κριτήρια πληροί η τοποθεσία των Ιωαννίνων;

Αρχικά, η UNESCO περιλαμβάνει στον κατάλογο πολιτιστικά και φυσικά αγαθά. Στην περιοχή των Ιωαννίνων είναι αμφότερα παρόντα. Ειδικότερα όσον αφορά στη Φυσική κληρονομιά τα Ιωάννινα ανταποκρίνονται στα κριτήρια:

- I

να αποτελούν δείγμα ιδιαίτερο και αντιπροσωπευτικό των οικολογικών και βιολογικών διαδικασιών που συνετέλεσαν στην ανάπτυξη των οικοσυστημάτων και των διαφόρων κατηγοριών φυτών και ζώων της ξηράς, παράκτιων και υδρόβιων.

- II

να αντιπροσωπεύουν Φυσικά φαινόμενα σε περιοχές εξέχουσας φυσικής ομορφιάς και ιδιαίτερης αισθητικής σημασίας.

- III

Οι περιοχές θα πρέπει να εντάσσονται σε ένα νομικό, θεσμικό και παραδοσιακό πλαίσιο μακράς διάρκειας. Τα όρια

της τοποθεσίας θα πρέπει να καθορίζονται με τις εκτάσεις που φιλοξενούν σπάνια είδη ζωής αλλά και σύμφωνα με τις διαδικασίες και τα Φυσικά φαινόμενα που δικαιολογούν την πρόταση ένταξης στον κατάλογο της Παγκόσμιας κληρονομιάς. Επιπλέον η τοποθεσία ανταποκρίνεται σε ένα από τα κριτήρια ακεραιότητας που προτείνονται από την Συνθήκη:

- III

Οι τοποθεσίες θα πρέπει να περιλαμβάνουν φυσικές εκτάσεις οι οποίες είναι απαραίτητες για την διατήρηση μέγιστης ποικιλομορφίας πανίδας και χλωρίδας, χαρακτηριστικών των βιογεωγραφικών περιοχών και οικοσυστημάτων που εξετάζονται:

Αντίθετα, όσον αφορά στην πολιτιστική κληρονομιά η τοποθεσία ανταποκρίνεται στα εξής κριτήρια:

- I

Αντιπροσωπεύει ένα έργο τέχνης, καρπό της ανθρώπινης

δημιουργικής ευφυΐας.

- II

Αποδεικνύει αλληλεπίδραση σημαντική κατά την διάρκεια μιας περιόδου προκαθορισμένης ή μιας πολιτιστικής περιοχής, στον τομέα της αρχιτεκτονικής και τεχνολογικής ανάπτυξης αλλά και στην τεχνική των μνημείων, τον σχεδιασμό των πόλεων και την δημιουργία χώρων πρασίνου.

- IV

Προσφέρει σημαντικό παράδειγμα ενός τρόπου οικοδόμησης ή ενός αρχιτεκτονικού συνόλου, που διαφωτίζει μια από τις σπουδαιότερες περιόδους της ανθρώπινης ιστορίας.

- V

προσφέρει σημαντικό παράδειγμα ενός τρόπου οικοδόμησης ή ενός αρχιτεκτονικού συνόλου, που διαφωτίζει μια από τις σπουδαιότερες περιόδους της ανθρώπινης ιστορίας.

Φανερώνει την εξέλιξη της κοινωνίας και των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στο πέρασμα του χρόνου, εντός των ορίων και των δυνατοτήτων του φυσικού περιβάλλοντος και της επιρροής των κοινωνικών, οικονομικών και πολιτιστικών δυνάμεων, εσωτερικών και εξωτερικών. Η περιοχή είναι κατ' εξοχήν εξελικτική: αυτό προκύπτει από κοινωνικές, οικονομικές, θρησκευτικές και διοικητικές ανάγκες που προσδιόρισαν την τωρινή της μορφή, σε αρμονία με το φυσικό περιβάλλον. Οι περιοχές αυτές που αντανakλούν αυτή την εξελικτική διαδικασία ως προς τον σχηματισμό και την σύνθεσή τους, υποδιαιρούνται σε δύο κατηγορίες:

- Την ερειπωμένη πόλη που γνώρισε την διαδικασία της εξέλιξης η οποία σταμάτησε βίαια κάποια στιγμή στο παρελθόν, αλλά τα βασικά της χαρακτηριστικά παραμένουν ορατά.

- Την ζωντανή περιοχή που διατηρεί ενεργό ρόλο στη σύγχρονη κοινωνία και συνδέεται με έναν παραδοσιακό τρόπο ζωής, όπου οι εξελικτικές διαδικασίες συνεχίζονται. Συγχρόνως αυτή η

περιοχή παρέχει μαρτυρίες για την εξελικτική της πορεία μέσα στο χρόνο.

Τα Ιωάννινα είναι μια ζωντανή περιοχή όπου η πορεία του ανθρώπου συνδυάστηκε σε σχέση με τα χαρακτηριστικά της Φύσης, δημιουργώντας μια μορφή πρότυπο χρησιμοποίησης του χώρου.

Ο Χάρτης των Ιωαννίνων: Στρατηγικές προστασίας και αξιολόγησης

Η προστασία της πόλης των Ιωαννίνων είναι απαραίτητη για την τωρινή αλλά και τις μελλοντικές γενιές ώστε να είναι εγγυημένη η διατήρηση της Φυσικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς που σχετίζονται άμεσα με την οικονομική ανάπτυξη της περιοχής. Η πλέον αποτελεσματική λύση είναι να οργανωθεί η λειτουργία αυτών των χωρών σύμφωνα με τα κριτήρια συμβατότητας.

Η UNESCO θέτει υπό προστασία πολιτιστικές περιοχές που ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένα κριτήρια, αλλά υποχρεώνει τις τοπικές αρχές να εγγυώνται συμβατική χρήση.

Σύμφωνα με τη συνθήκη της UNESCO η περιοχή θα πρέπει πρωτίστως να είναι επακριβώς καθορισμένη και χωρισμένη σε ζώνες διαφορετικής προστασίας. Στην περίπτωση των Ιωαννίνων, προσδιορίστηκαν τέσσερις διαφορετικές ζώνες προστασίας:

- Τις περιοχές ολοκληρωτικής προστασίας
- Τις περιοχές μερικής προστασίας
- Τις περιοχές προς χρήση και εκμετάλλευση
- Τις περιοχές που περιβάλλουν και περιφρουρούν τις πρώτες

Οι πρώτες είναι οι περιοχές απόλυτης προστασίας όπου δεν επιτρέπεται καμιά παρέμβαση, αλλά διαθέτουν δομές προς χρήση συμβατή με το συγκεκριμένο περιβάλλον. Αυτές οι περιοχές, με

την σειρά τους, διαφοροποιούνται ως προς την μορφή τους:

Προστασία της ιστορικής κληρονομιάς και προστασίας της Φύσης.

Οι περιοχές ελεγχόμενης προστασίας, αντίθετα, διαφοροποιούνται από τις πρώτες εφ' όσον στο εσωτερικό τους είναι δυνατές κάποιες παρεμβάσεις εντός συγκεκριμένων ορίων και σε περιορισμένο επίπεδο.

Πράγματι, οι περιοχές αυτές χωρίζονται ανάλογα με την χρήση τους σε αγροτικές, όπου επιτρέπονται δραστηριότητες βιοκαλλιέργειών και σε εκείνες όπου μπορούν να συνεχισθούν οι παραδοσιακές μέθοδοι αλιείας.

Οι περιοχές για εκμετάλλευση είναι εκτάσεις που σύμφωνα με την πολεοδομία επιτρέπονται αλλαγές χρήσης. Επίσης και αυτές οι περιοχές χωρίζονται σε δύο διαφορετικές κατηγορίες: Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει περιοχές όπου μπορούν να ανεγερθούν πολυώροφες οικοδομές, εφ' όσον απέχουν από χώρους μεγάλου ενδιαφέροντος

και η άλλη κατηγορία περιοχές στις οποίες απαγορεύεται η προσθήκη κτιρίων εφ' όσον γειτνιάζουν με περιοχές μεγάλου ενδιαφέροντος.

Τελικά οι περιοχές που περιβάλλουν τις υπόλοιπες και αποτελούν ζώνη προστασίας γι' αυτές και συνήθως γίνονται αστικά κέντρα, ενώ μερικές φορές είναι ελεύθερες και φθάνουν στα όρια των άλλων περιοχών.

Στα μέτρα προστασίας προστέθηκαν και τα μέτρα αξιοποίησης και εκμετάλλευσης της περιοχής για τουριστικούς λόγους.

Επίσης ήταν σημαντικό να αξιοποιηθούν δύο κέντρα που συνδέονται με την αγροτική εκμετάλλευση της γης και τις καλλιέργειες για να ενισχυθεί η προσφορά της γης, αλλά και η δημιουργική της εκμετάλλευση. Αυτές οι περιοχές χρησιμοποιούνται και σαν σημεία αναχώρησης και άφιξης μιας αξιόλογης περιηγητικής διαδρομής της λίμνης κατά μήκος της βόρειο – ανατολικής – νοτιοανατολικής

ακτής. Ενδιάμεσα υπάρχουν σταθμοί πληροφόρησης και επιπλέον σχεδιάζονται εκδρομές στη λίμνη είτε για την επίσκεψη του χωριού του νησιού, είτε για τους υδροβιότοπους της λίμνης, αλλά και μια ιστορικοπολιτιστική περιήγηση της πόλης εντός του κάστρου, δηλαδή μια ιστορική διαδρομή.

Τα μέσα αξιολόγησης και περιφρούρησης, αποτελούν ένα είδος προλόγου ενός προγράμματος για την εκμετάλλευση των μέσων. Επιφυλασσόμαστε για μια πιο λεπτομερή μελέτη στην περίπτωση που η πρόταση ένταξης εξετάζονταν προσεκτικά από την **UNESCO**.

Βιβλιογραφία

- Rules Procedur, Unesco, 2002 Parigi
- Orientation devant guider la mise en ouvre de la convention du patrimoine, Unesco, Parigi 1998
- Format pour la proposition description de biens culturels et naturels sur la liste du Patrimoine mondial, Unesco, Parigi 1972
- Ανδρέας Αθανασόπουλος, Η πόλη των Ιωαννίνων, Αθήνα., Ιωάννινα 1998
- Βαγγέλης Στεργίου, Ιωάννινα και το έδαφος, Αθήνα ., Ιωάννινα 1994

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

004000085646

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ	
ΤΙΤΛΟΣ	
ΛΗΞΗ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΔΑΝΕΙΖΟΜΕΝΟΥ
28-6-11	
4/4/29	
11/6/17	

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
 Τηλ.: 24210 06300-1

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας Πολυτεχνική Σχολή "Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας Πολεοδομίας & Περιφερειακής Ανάπτυξης"
Ο Χάρτης των Ιωαννίνων: Εφαρμογή των κρηπίδων ένταξης στον κατάλογο της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς της UNESCO.

Καθηγητής: Αλέξανδρος Δέφυερ

Φοιτητής : Τραϊκάνης Μάριος

Πίνακας της ιστορικής αρχιτεκτονική και φυσικής κληρονομιάς

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ & ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΓΚΡΙΖΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ»**

Αριθ. Εισ.: 3789/2 τ.2
Ημερ. Εισ.: 15-02-2006
Δωρεά: Συγγραφέα
Ταξιθετικός Κωδικός: ΠΤ - ΜΧΠΠΑ
2006
ΤΡΑ

Τα αγαθά της φύσης

1 Το νησιώτικο σύστημα

2 Το λοφώδες σύστημα

3 Το παράκτιο σύστημα

4 Το πράσινο στους αρχαιολογικούς

5 Το πράσινο στις πόλεις

6 Οι καλλιέργειες

7 Η χλωρίδα

8 Η πανίδα

Εισαγωγή

Η ονομασία της πόλης οφείλεται, σύμφωνα με τις πιο έγκυρες θεωρίες, είτε στο μοναστήρι του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου χτισμένο στην παλιά πόλη, μέσα στο κάστρο που βρίσκεται στην ανατολική πλευρά της πόλης και εισχωρεί στην λίμνη σαν μια μικρή χερσόνησος, είτε στον Ιωάννη, γιο του Αλέξιου Κομνηνού που ήταν ο πρώτος ιδρυτής της πόλης.

Ωστόσο, ο Η. Φιλέντας στο έργο του "Ελληνική γλωσσολογία και γλωσσογραφία" Αθήνα 1927, υποστηρίζει ότι το όνομα Γιάννενα (Ιωάννινα) προέρχεται από την αραβική λέξη "Ajan" και ακολούθως την χρησιμοποίησαν οι Τούρκοι σαν τίτλο αξιώματος στην τοπική Διοίκηση.

Η πόλη των Ιωαννίνων ιδρύθηκε για πρώτη φορά στην εποχή του αυτοκράτορα Ιουστινιανού, τον 6ο αιώνα. Οι πρώτες γραπτές μαρτυρίες για την ύπαρξη της "Αλεξιάδα" αναφέρεται στη κατάκτηση των Ιωαννίνων από τους Νορμανδούς του Βοημούνδου, οι οποίοι οχύρωσαν έπειτα την πόλη ενισχύοντας τα τείχη της και έσκαψαν μια βαθιά τάφρο, περιμετρικά.

Στα 1204 μ.χ ο Μιχαήλ Άγγελος Κομνηνός, ίδρυσε το "Δεσποτάτο της Ηπείρου" με πρωτεύουσα τα Ιωάννινα, ενώ μετά το θάνατό του, πρωτεύουσα του Δεσποτάτου μεταφέρθηκε στην Άρτα. Τελευταίος άρχοντας του Δεσποτάτου της Ηπείρου, ήταν ο Θωμάς ο 1ος από την δυναστεία των Αγγέλων Κομνηνών και έπειτα η πόλη των Ιωαννίνων πέρασε στην Βυζαντινή αυτοκρατορία υπό τον Ανδρόνικο τον ΙΙ. Έπειτα, η πόλη κατακτήθηκε από τον Βασιλιά της Σερβίας Στέφανο Dusan (1339) και αργότερα πέρασε στην εξουσία του Σέρβου Praludonic (1367 1411) και τον Καρόλου Τόκου της Κεφαλληνίας (1411 1421).

Οι ακατάπαυστες διαμάχες μεταξύ των διαδόχων του τελευταίου, οδήγησαν στην κατάκτηση της πόλης από τους Τούρκους με επικεφαλής τον Σινάν Πασά (1431). Η πρώτη απόπειρα απελευθέρωσης από τον τουρκικό ζυγό οργανώθηκε από τον επίσκοπο Τρίκκης Διονύσιο στα 1611. Το κίνημα αυτό όμως καταστάληκε και οι συνέπειες ήταν να καταργηθούν τα λυγιστά προνόμια που είχαν παραχωρηθεί, όπως για παράδειγμα το απαραβίαστο των φεουδαρχικών θεσμών. Η αναπόφευκτη εισβολή και εγκατάσταση των Τούρκων εντός των τειχών, είχε σαν συνέπεια την επέκταση της πόλης γύρω από τα τείχη και την ανάπτυξη κατεργασίας δερμάτων και αργυρών ειδών αλλά και γενικότερα του εμπορίου,

εκ μέρους μιας πολύ δυνατής αστικής τάξης στον οικονομικό τομέα. Η παράδοση της αργυροχοΐας συνεχίσθηκε μέχρι τα τέλη του 19ου αιώνα ήταν τότε που ο Αθανάσιος Τσιμούρας και ο Γ. Μπάφας με έδρα τους το χωριό Καλαρύτες, δημιούργησαν εμπορικούς οίκους σ' όλα τα μεγάλα Ευρωπαϊκά κέντρα (Βενετία, Βιέννη, Λιβόρνο). Η πόλη των Ιωαννίνων, γνώρισε μεγάλη πολιτιστική και οικονομική άνθιση: Έτσι έχουμε την Ακαδημία της μόνης Φιλανθρωπικών, που βρισκόταν στο νησάκι της λίμνης και λειτούργησε μέχρι το 1642, την Νέα Ακαδημία του Επιφάνιου Ηγούμενου (1648), την Μεγάλη Ακαδημία του Εμμανουήλ Γκιούμα (1677), όπου δίδασκε ο μεθόδιος ο Ανθρακίτη, την Βαλάνειο Ακαδημία (1723 1820) και τις Ακαδημίες: Μαρούτσιο (1742 1797), Καπλάνειο (1805 1828), και την Ζωσιμαία (1829 1929) όπου δίδαξαν ο Ευγένιος Βούλγαρης, ο Αθαν. Ψαλλίδας, και άλλοι μεγάλοι Έλληνες Δάσκαλοι, πατέρες του Ελληνικού Διαφωτισμού. Το 1788, η περιοχή των Ιωαννίνων, πέρασε στην εξουσία του πασιγνώστου για τις δολοπλοκίες του Αλή Πασά του Τεπελευλή, οποίος αφού εξασφάλισε την Εύνοια του Σουλτάνου της Κων/πολης, επέκτεινε την εξουσία του και σε περιοχές εκτός της Ηπείρου, όπως τη Θεσσαλία, την Αιτωλία, την Ακαρνανία και την Πελοπόννησο. Ο Αλή Πασάς είχε εμπνευσθεί την ίδρυση ενός ισχυρού Ελληνοαλβανικού κράτους και γι' αυτό στηριζόταν στους Έλληνες (παραχωρώντας εκ νέου κάποια προνόμια), που βασιζόνταν στις αρχές και τα ιδανικά του Διαφωτισμού και της Γαλλικής Επανάστασης.

Από την άλλη μεριά, πολλά μέλη της πατριωτικής εταιρείας, προερχόμενα από την αυλή του Αλή Πασά παρότρυναν τον κόσμο σε εξέγερση, για την απελευθέρωση από τον Οθωμανικό ζυγό. Έτσι, η αυλή του Αλή Πασά υπήρξε το κατάλληλο περιβάλλον για να αναδειχθούν οι μεγάλοι Έλληνες οπλαρχηγοί που πρωταγωνίστησαν στην Επανάσταση του 1821 για την Ανεξαρτησία, όπως ήταν ο Γεώργιος Καραϊσκάκης, ο Μάρκος Μπότσαρης, ο Οδυσσέας Ανδρούτσος. Από το ίδιο περιβάλλον πέρασαν κι άλλες μεγάλες προσωπικότητες με ανήσυχο πνεύμα όπως οι Οικονόμου, Νούτσος, Κωλέττης, Βηλαράς και άλλοι. Όταν ο Σουλτάνος Μαχμούτ 2ος πληροφορήθηκε τα σχέδια του Αλή Πασά, τον κατηγορήσε για εσχάτη προδοσία και τον καταδίωξε. Τελικά ο Αλή Πασάς αποκεφαλίσθηκε από τον Χουρσίτ Πασά στα κελιά της μονής του Αγ. Παντελεήμονος που βρίσκεται στο νησάκι της λίμνης.

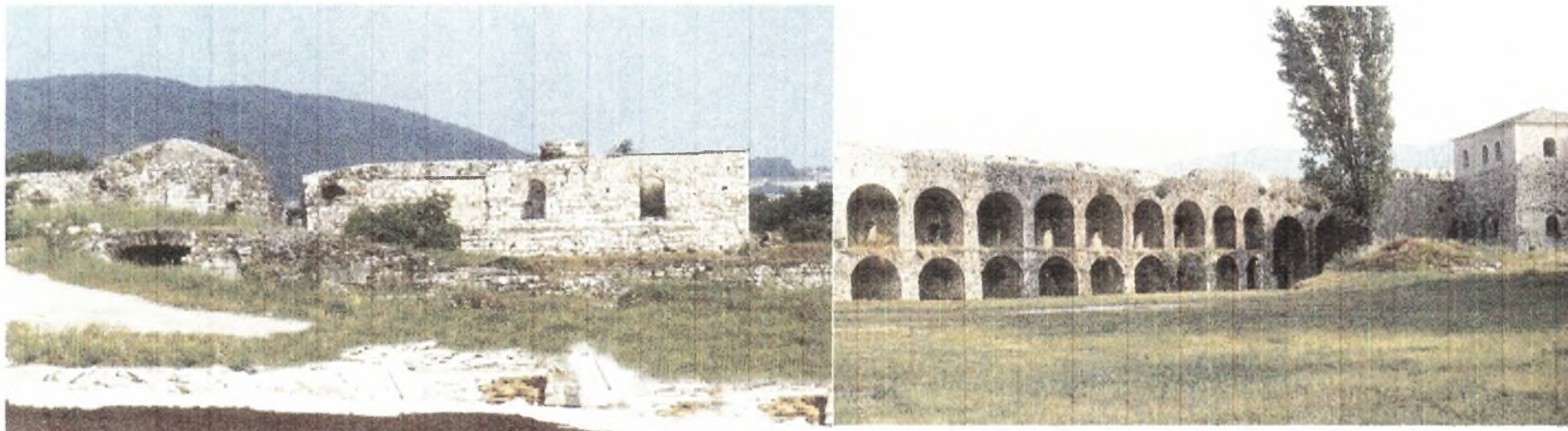

Τα τείχη των Ιωαννίνων είναι χτισμένα πάνω στη μικρή χερσόνησο που διεισδύει στις λίμνη Παμβώτιδα έχουν επιφάνεια περίπου 190.000 τμ. Το έδαφος αυτής της χερσονήσου από την πλευρά της ενδοχώρας, εομαλό και βρίσκεται στο ίδιο επίπεδο με τη λίμνη. μετακινούμενοι προς τα βόρεια ανατολικά το έδα διαμορφώνεται σε δύο βραχώδεις λόφους, τις ακροπόλεις βορειανατολικά και νοτιοδυτικά. Τα τείχη Ιωαννίνων χτίσθηκαν στις αρχές του 13ου αιώνα, από τον πρώτο επίσκοπο της Ηπείρου, Μιχαήλ Α' (1212-1215). Από τις μαρτυρίες που συλλέξαμε μέχρι σήμερα, μια από τις δύο ακροπόλεις, πολύ πιθανόν εκείνη πταν νοτιοδυτικά χάρις του Αλή Πασά

Μουσείο του Αλσάν - Πασά

Η Κουζ

Στη μεγάλη επιφάνεια ήταν πάντα εκείνη που προσφέρονταν καλύτερα για την ανέγερση κατοικιών.

Η ακρόπολη προς τα βόρεια έχει μια επιφάνεια σχεδόν 40.000 τμ. Και υψόμετρο 17 μ από την επιφάνεια λίμνης. Αντίθετα η ακρόπολη προς τα βορειοδυτικά έχει επιφάνεια σχεδόν 6.000 τμ και υψόμετρο 23 μ από την επιφάνεια της λίμνης.

Αυτές οι δύο ακροπόλεις, ίσως πολύ γρήγορα στο παρελθόν ενώθηκαν μεταξύ τους με ένα τείχος, αλλά η κεντρική διατήρησε τον δικό της χαρακτήρα

Παλάτι των Οθωμανών

Οι φύλλ

η ακρόπολη προς τα βορειοανατολικά, αποτελεί ακόμα και σήμερα ένα πραγματικό κάστρο. Το ονομαζόμενο "ιτς Καλέ" (τούρκικη λέξη που σημαίνει εσωτερική ακρόπολη, και τα ψηλά τείχη χτίσθηκαν από τον Αλή Πασά.

Η ακρόπολη προς τα βορειοδυτικά δεν είναι πραγματικό κάστρο, επειδή τα τείχη που την περιέβαλαν δεν ξαναχτίστηκαν ποτέ, και επειδή το έδαφος έγινε πολύ λείο εξ' αιτίας των κατασκευών που έγιναν εκεί Κουζίνα, Τουρκικά λουτρά, σχολείο.

Στρατόπεδο και Στρατιωτική ακαδημία.

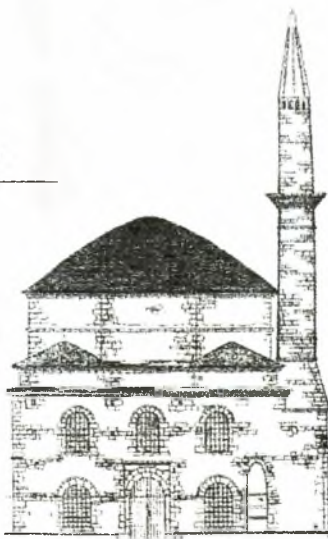
Πύργος Βοημού

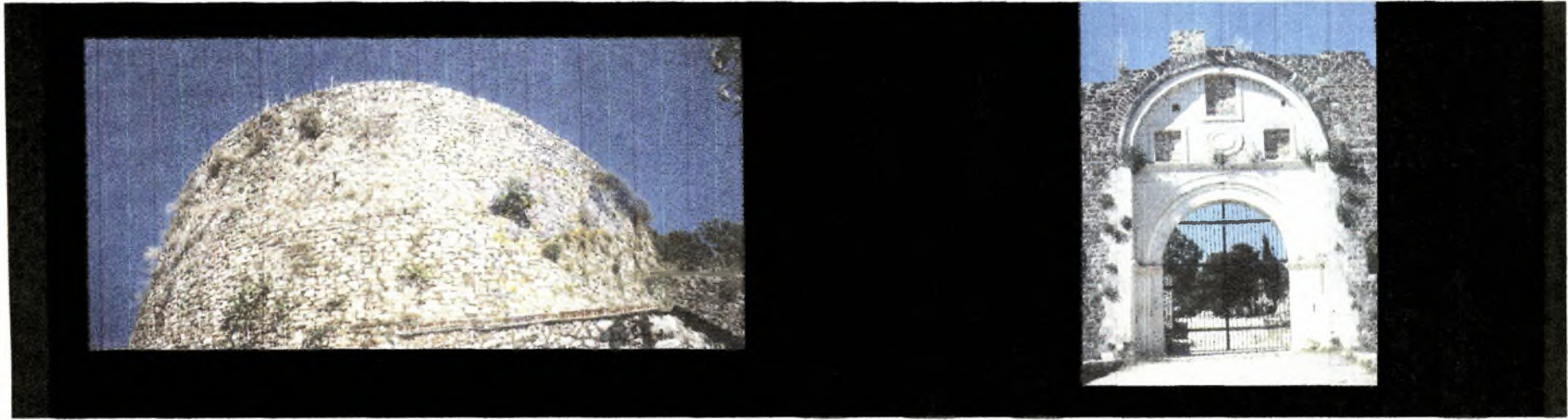
Στο πιο ψηλό σημείο της βορειοδυτικής ακρόπολης, βρίσκεται το τζαμί του Αλσάν Πασά, όπου σήμ φιλοξενείται το Δημοτικό Ιστορικό μουσείο στο οποίο εκτίθενται αντικείμενα από την αρχαία αλλά και πρόσφατη ιστορία της Ηπείρου. Πρόκειται για αντικείμενα καθημερινής χρήσης αλλά και όπλα από την περί της Τουρκοκρατίας και αργότερα της Επανάστασης για την Ανεξαρτησία. Πίσω από το τζαμί, στα νοτιοδυ βρίσκεται ένας τύμβος οκταγώνου σχήματος καλυμμένος από σκεπή σε σχήμα τρούλου.

Τζαμί του Αλή Πασά

Τουρκικό Σχολ

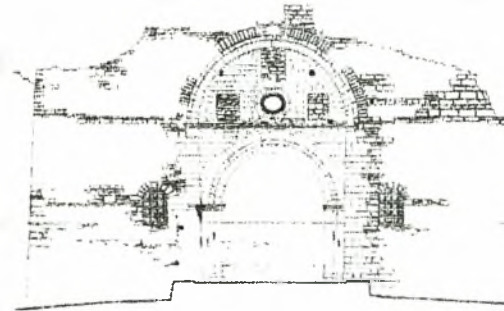
Λίγο πιο χαμηλά από το τζαμί, βρίσκεται η λεγόμενη Ιερή Σχολή, ενώ χαμηλότερα σε σχέση με την κεντρική είσοδο του μουσείου, υπήρχε και υπάρχει ακόμα και σήμερα η Τουρκική βιβλιοθήκη.

Λέγεται ότι αυτά τα κτίρια χτίστηκαν από τον Αλή Πασά, με ένα συγκεκριμένο προορισμό: την διδασκαλία Μουσουλμανικής θρησκείας. Αριστερά της κεντρικής εισόδου της βορειοανατολικής ακρόπολης, υπήρχε η Σχολή των στρατιωτικών για την υπεράσπιση του Αλή, ενώ λίγο χαμηλότερα προς τα αριστερά, στρατιωτικό γραφείο.

Πύργος Thomas Allon

Πύλη Ιερής Σχολής

Στο βάθος προς τα βορειοανατολικά πολύ μικρότερο και πολύ πιο χρήσιμο σε σχέση με το τζαμί του Αλή Πο βρίσκεται το τζαμί Φετιχέ, χτισμένο γύρω στα 1618. Μπροστά στο τζαμί βρίσκεται ο τάφος του Αλή Πο Παραπλεύρως βρίσκεται το ονομαζόμενο “Σαράι” του Αλή Πασά, που σήμερα έχει μετατραπεί σε μουσείο. εσωτερικό του Ιτς Καλέ, βρίσκεται ακόμα τα παρακάτω κτίρια: Η πυριτιδαποθήκη, το κτίριο όπου η εκκλη των Αγίων Αναργύρων, ο ονομαζόμενος πύργος Βοημούνδου, (μέσα στον οποίο γίνονταν οικονομ συναλλαγές της γενικής Διοίκησης), η Αποθήκη, και τα ερείπια των τουρκικών λουτρών.

Κουζίνα ακρόπολης ΒΔ

Σχολή εκπαίδευσης Ιππέων.

Η κληρονομιά του φυσικού περιβάλλοντος των Ιωαννίνων, διακρίνεται για την μεγάλη ποικιλομορφία και αξίζει ιδιαίτε προσοχής όσον αφορά την περιφρούρησή της. Πράγματι ξεκινά αρκετά μακριά από την λίμνη και φθάνει ως τις ψι βουνοκορφές που είναι πάντα χιονισμένες. Χαμηλότερα, το τοπίο είναι πλούσιο σε δάση, ποταμούς και μεγάλες κοιλάδες που συνθέτουν, θα έλεγε κανείς, έναν μοναδικό ιμπρεσιονιστικό πίνακα. Ιδιαίτερα ευαίσθητες είναι οι παράκτιες περιοχές προς το δυτικό τμήμα της πόλης.

Υγροβιότοποι σπάνιας βλάστησης που φιλοξενούν πολλά είδη μεταναστευτικών πτηνών, κατά το μεγαλύτερο μέρος έτους. Πλησιάζοντας προς την πόλη, διακρίνεται καθαρά η σχέση ανθρώπου και φύσης που χαρακτηρίζει αυτό τον τόπο. Πράγματι, μετά από μια μεγάλη έκταση προορισμένη για βιολογικές καλλιέργειες, ταξινομημένες σύμφωνα με το σύστημα φυσικής άρδευσης, φθάνει κανείς στο κυρίως αστικό κέντρο που παρά την ανάπτυξή του, διατήρησε τόσο στενή σχέση με την λίμνη και το εντός της ευρισκόμενο νησάκι, όσο και μια μεγάλη έκταση πρασίνου στο εσωτερικό του συνολικού χώρου.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

004000085647

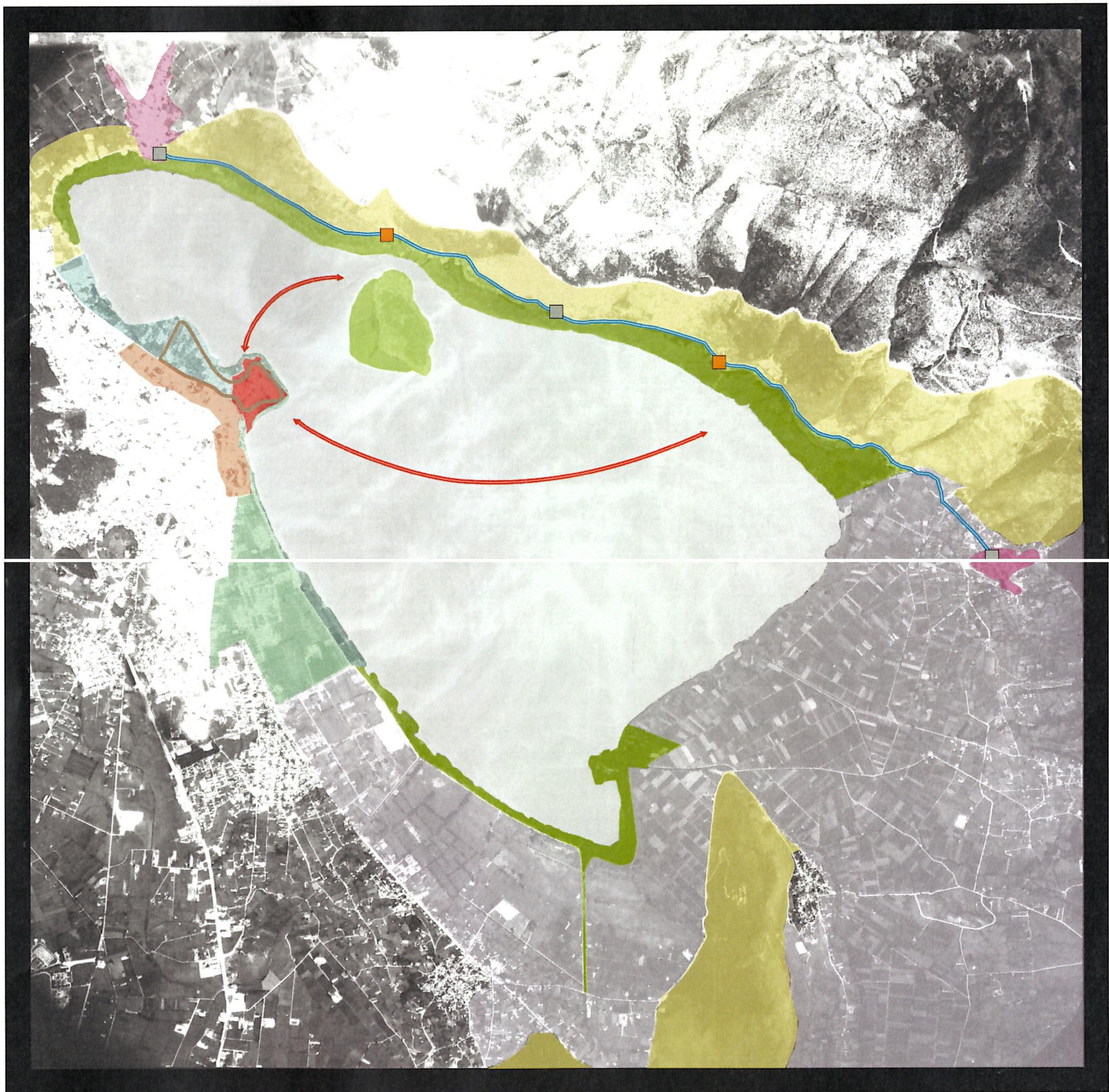
ΑΝΕΗ	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΔΑΝΕΙΖΟΜΕΝΟΥ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
Τηλ.: 24210 00300-1

Περιφρούρηση και αξιοποίηση του πολιτιστικού χώρου

Μέτρα περιφρούρησης

Περιοχές ολοκληρωτικής προστασίας	Περιοχές μεταβαλλόμενες
■ Διατήρηση της φύσης	■ Δίχως προσθήκη κτιρίων
■ Διατήρηση της ιστορικής κληρονομιάς	■ Με προσθήκη κτιρίων
Περιοχές μερικής προστασίας	Περιοχές περιφερειακές
Αγροτική χρήση	■ Περιοχές αστικές
Παραδοσιακή αλιεία	■ Περιοχές που δεν οικοδομήθηκαν

Μέτρα αξιοποίησης

- Χώροι ενίσχυσης της δεκτικής και εμπορικής δραστηριότητας
- Θέσεις παρατήρησης πτηνών bird-watching
- Σημεία πληροφόρησης και υπηρεσιών
- Εκδρομές στη λίμνη
- Ιστορική διαδρομή
- Διαδρομή στην φύση

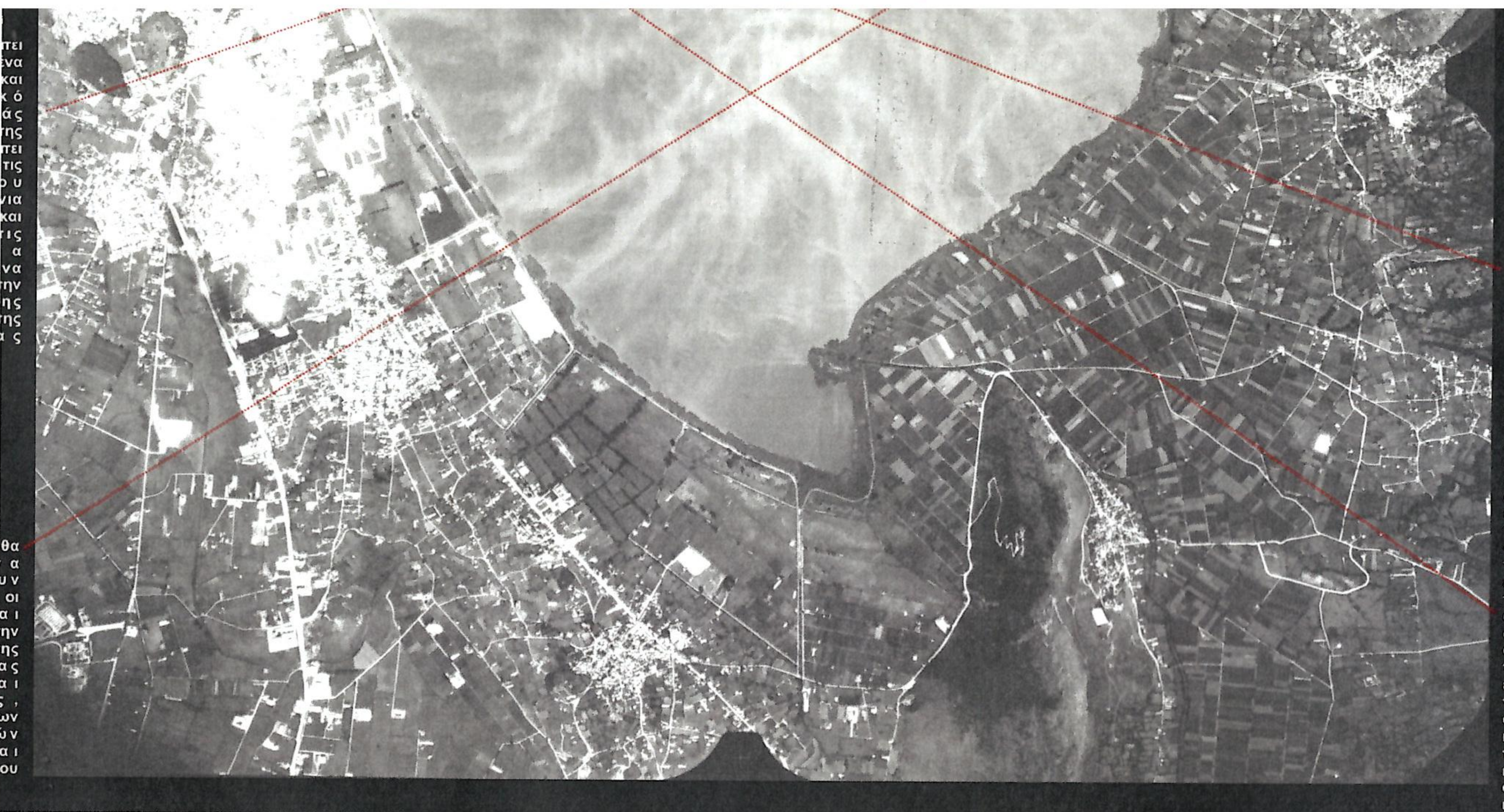
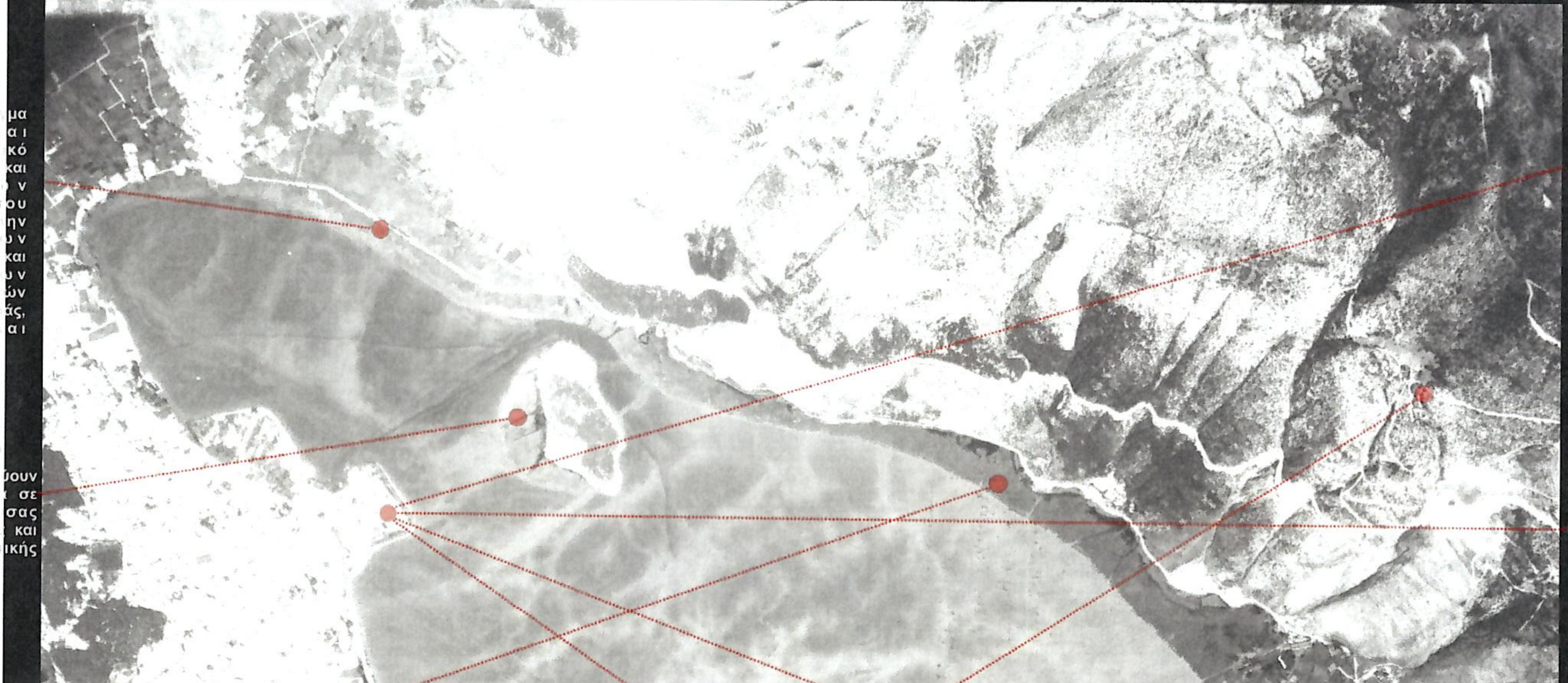

Η πολιτιστική περιοχή των Ιωαννίνων

Η πολιτιστική περιοχή των Ιωαννίνων, αποτελεί ένα συνδυασμό έργου Φύσης και ανθρώπου. Απεικονίζει την εξέλιξη της κοινωνίας και τον άνθρωπο στο πέρασμα του χρόνου, κάτω από την επίδραση των δυνατοτήτων και του όριου που προσφέρει το φυσικό περιβάλλον και οι κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές δυνάμεις, τόσο ιστορικές όσο και εξωτερικές.

Φυσικό αγαθά

Πολιτιστικά αγαθά

Το πολιτιστικό τοπίο

Η περιοχή είναι κατ' εσχολήν εξελικτική: αυτό προκύπτει από κοινωνικές, οικονομικές, θρησκευτικές και διοικητικές ανάγκες που προσδιόρισαν την τωρινή της μορφή, σε αρμονία με το φυσικό περιβάλλον. Οι περιοχές αυτές που αντανάκλουν αυτή την εξελικτική διαδικασία ως προς τον σχηματισμό και την σύνθεσή τους, υποδιαιρούνται σε δύο κατηγορίες:

- 1 Την ερειπωμένη πόλη που γνώρισε την διαδικασία της εξέλιξης η οποία σταμάτησε βίαια κάποια στιγμή στο παρελθόν, αλλά τα βασικά της χαρακτηριστικά παραμένουν ορατά.
- 2 Την ζωντανή περιοχή που διατηρεί ενεργό ρόλο στη σύγχρονη κοινωνία και συνδέεται με έναν παραδοσιακό τρόπο ζωής, όπου οι εξελικτικές διαδικασίες συνεχίζονται. Συγχρόνως αυτή η περιοχή παρέχει μαρτυρίες για την εξελικτική της πορεία μέσα στο χρόνο.

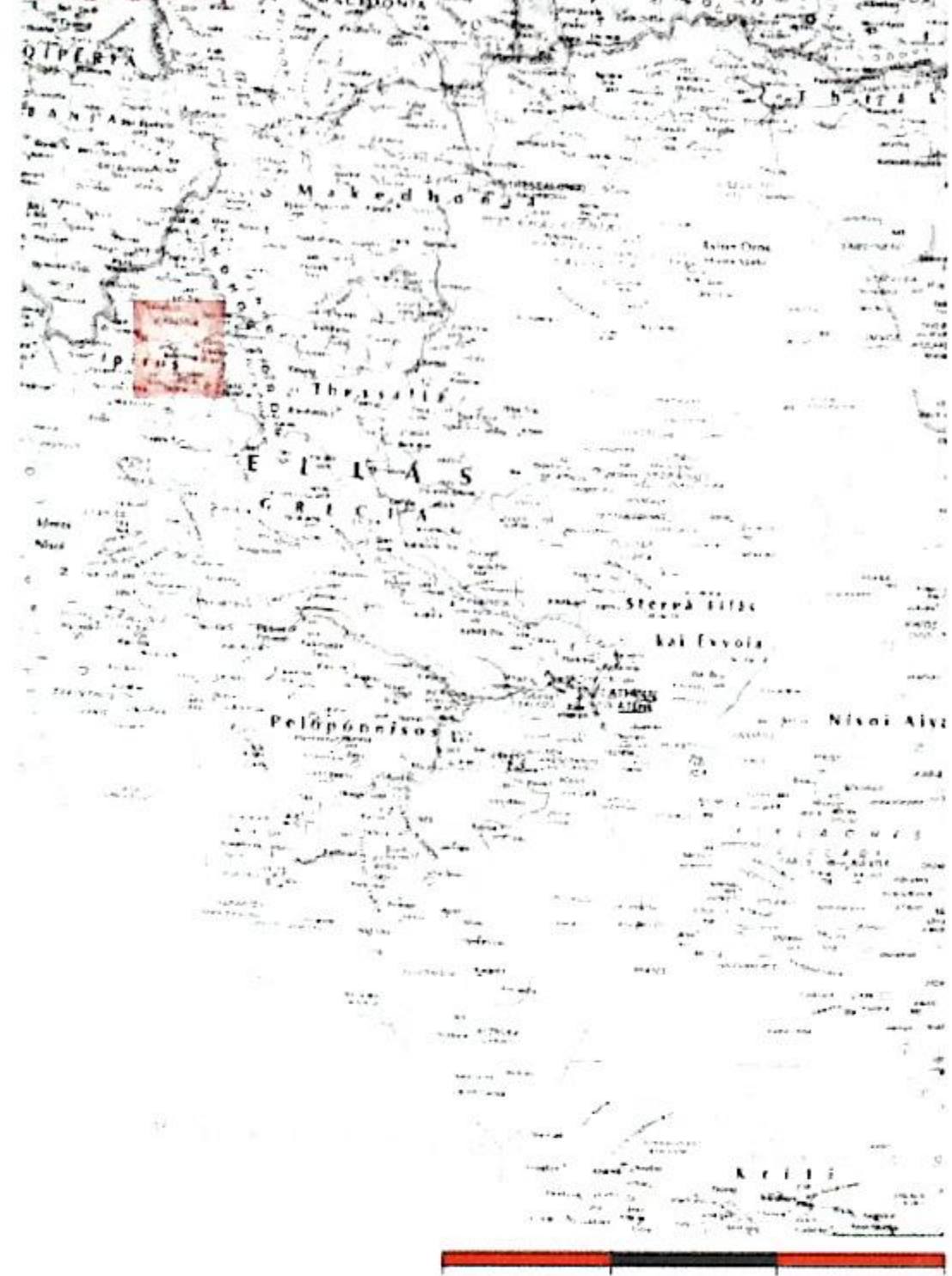
Τα Ιωάννινα είναι μια ζωντανή περιοχή όπου η πορεία του ανθρώπου συνδυάστηκε σε σχέση με τα χαρακτηριστικά της Φύσης, δημιουργώντας μια μορφή πρότυπο χρησιμοποίησης του χώρου.

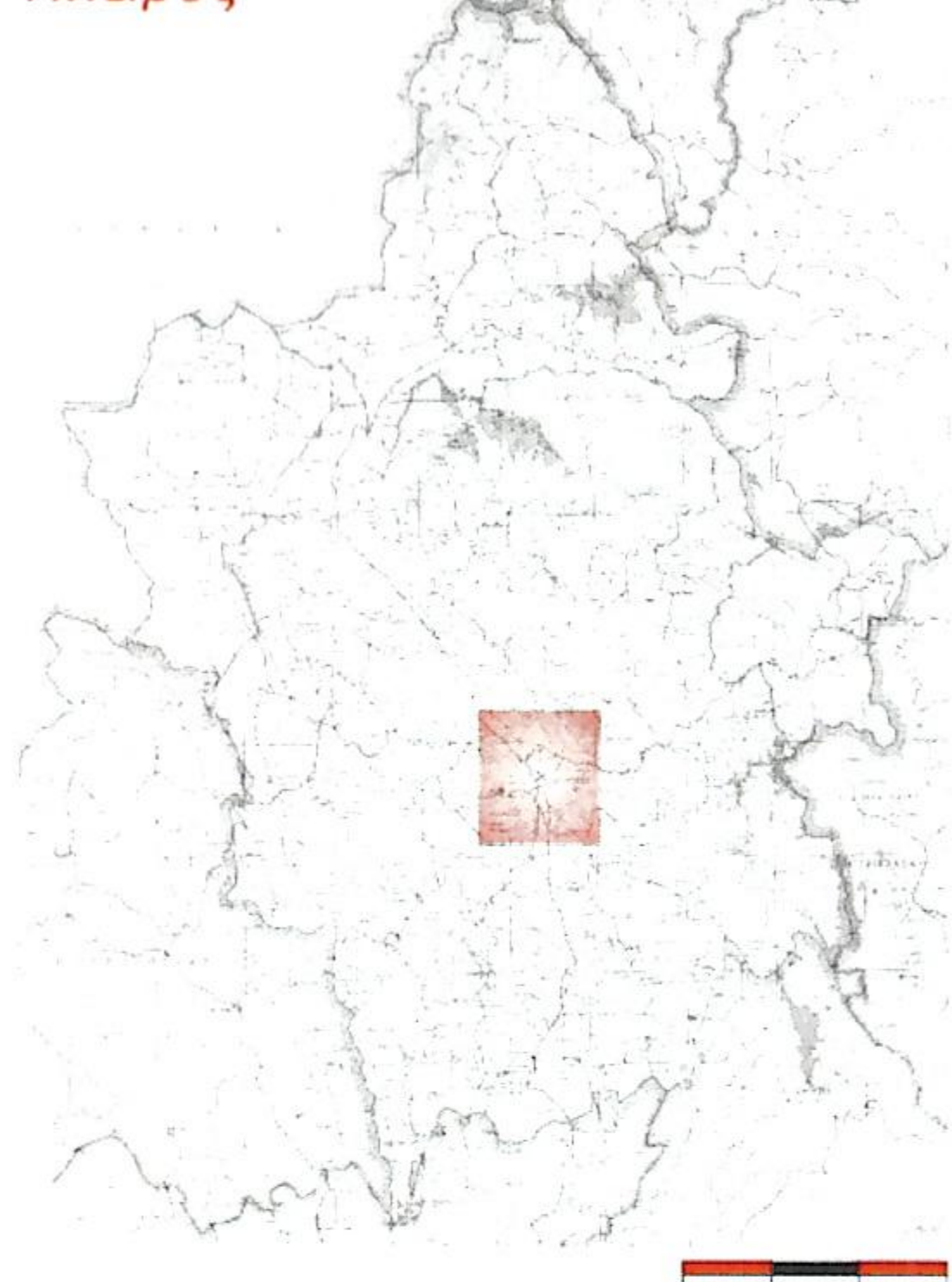

Εδαφική ένταξη, τοποθέτηση

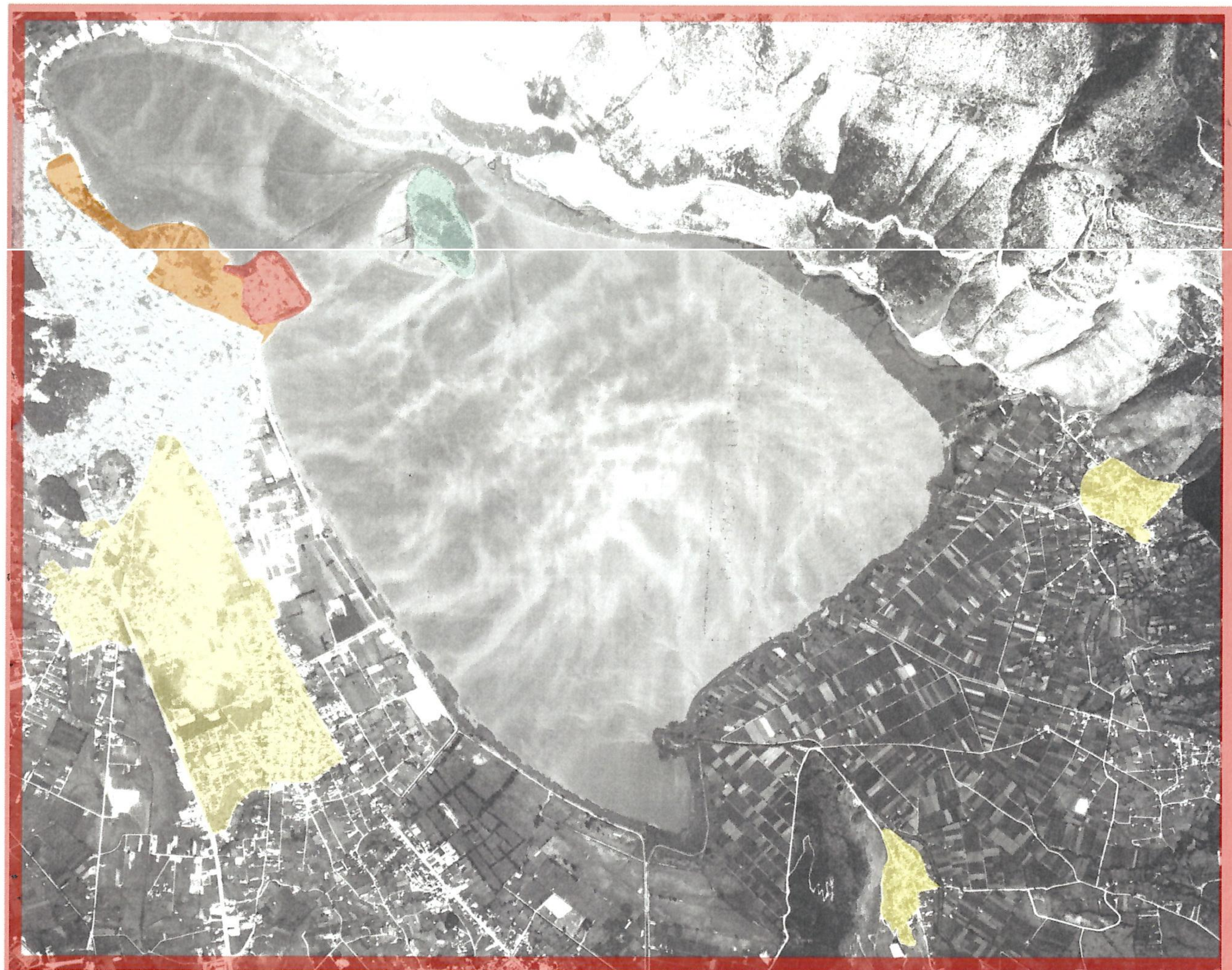
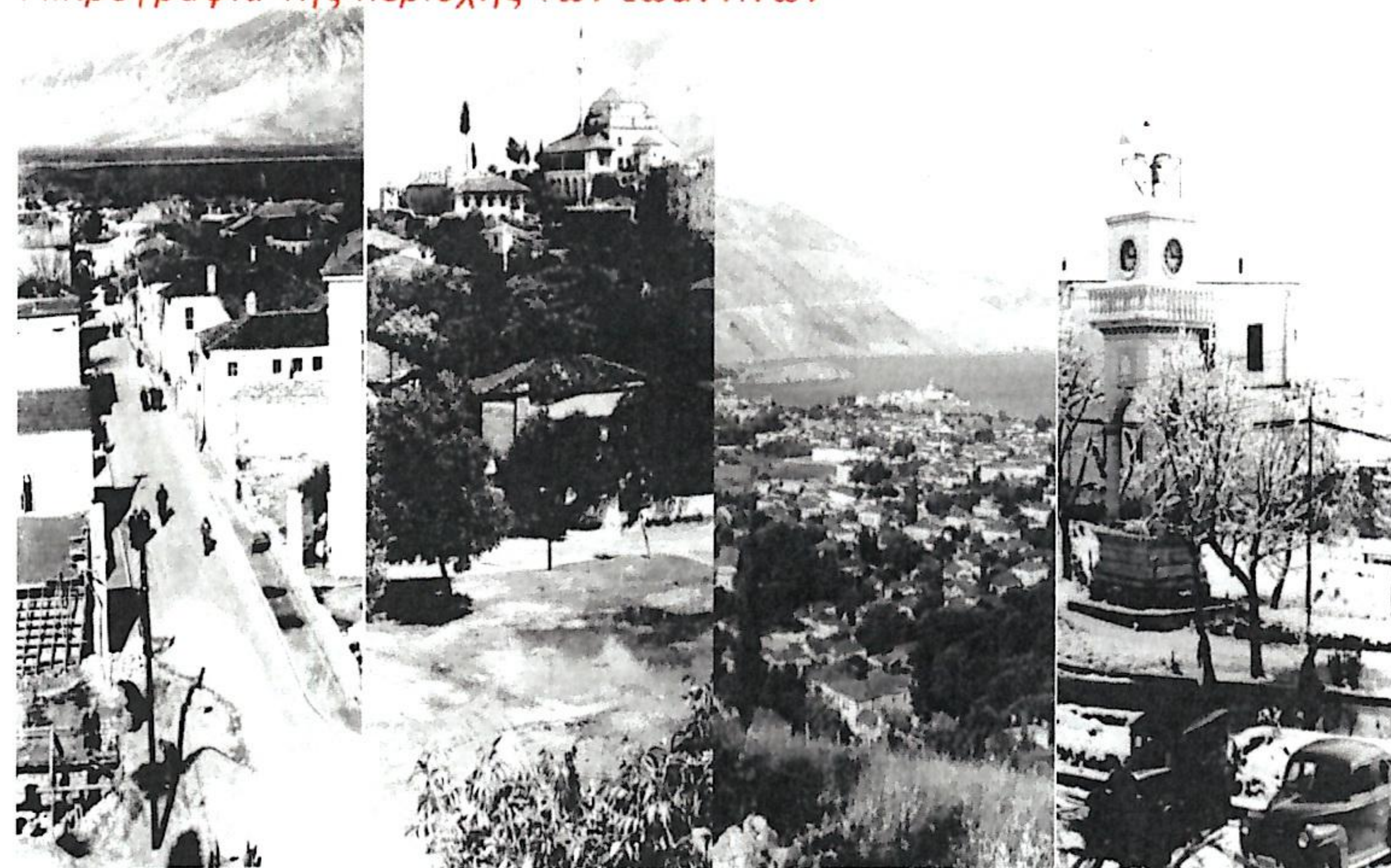
Ελλάδα

Ήπειρος

Μικρογραφία της περιοχής των Ιωαννίνων

- Εντοπισμός παρέμβασης
- Ιστορικό κέντρο
- Πρόσφατες επεκτάσεις
- Νησί των Ιωαννίνων
- Καθιερωμένη πόλη
- Αγροτικά κέντρα
- Η εντός των τειχών συνοικία (μικρή πόλη)

Περιφρούρηση και Αξιοποίηση της Ιστορικής Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Κλίμακα 1:1000
 N →

Κριτήρια απαντήσεων

Αντιπροσωπεύει ένα σημαντικό έργο τέχνης, καρπό της ανθρώπινης δημιουργικής ευφυΐας.

Αποδεικνύει αλληλεπίδραση σημαντική κατά την διάρκεια μιας περιόδου προκαθορισμένης ή μιας Αποτελεί σημαντικό πολιτιστικής παράδειγμα της περιοχής, στον ενσώχληση του τομέα της ανθρώπου με την γη και αρχιτεκτονικής την παραγωγή, και τεχνολογικής αντιπροσωπευτικό ενός ανάπτυξης αλλά ή περισσότερων και στην τεχνική πολιτισμών, κυρίως των μνημείων, όταν πρόκειται για τον σχεδιασμό πολιτισμούς που των πόλεων και εκφυλίσθηκαν από την δημιουργία επιδράση χωρών ανεπανόρθωτων πρασίνου. αλλαγών.

Προσφέρει σημαντικό παράδειγμα ενός τρόπου οικοδόμησης ή ενός αρχιτεκτονικού συνόλου, που διαφωτίζει μια από τις σπουδαιότερες περιόδους της ανθρώπινης ιστορίας.

Ιστορική Κληρονομιά	Πράξεις Περιφρούρησης
Αρχαιολογική κληρονομιά	
Ιδιαίτερα κτίρια	
Ιστορικά κτίρια	

Η ιστορική πολιτιστική κληρονομιά

Οικοδόμηση κατοικιών Ιστορική οικοδόμηση

Ειδική οικοδόμηση

- 1-Τζαμί
- 2-Βυζαντινό μουσείο
- 3-Κουζίνα
- 4-Εκκλησία
- 5-Αστυν. Διοίκηση
- 6-Βιβλιοθήκη
- 7-Στεγασμένη αγορά
- 8-Τζαμιά
- 9-Τουρκικό Σχολείο
- 10-Τουρκικά λουτρά
- 11-Ιππικό
- 12-Στάβλοι
- 13-Πυριτιδαποθήκη

Αρχαιολογική κληρονομιά

- 1-Μικρή ξύλινη γέφυρα
- 2-Πύλη της πόλης
- 3-Φυλάκιο
- 4-Άκρη του τείχους
- 5-Μικρό φρούριο
- 6-Τουρκικά λουτρά
- 7-Στάβλοι
- 8-Πόρτα

